

Република Србија
**КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ**

Савска улица 25/IV, Београд
Број: 6/0-03-125/2021-3
Датум: 12. фебруар 2021. године

Објављени текст не садржи заштићене или изостављене податке. Заштићени подаци приказани су ознаком [...] или у распону који Комисија сматра одговарајућим начином заштите, а изостављени подаци ознаком ХХХ.

Савет Комисије за заштиту конкуренције на основу члана 22. став 2, члана 25. став 1, члана 57. став 1. и 68. став 1. тачка 4) Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, број 51/09 и 95/13), и чл. 3. и 4. Уредбе о критеријумима за одређивање висине износа који се плаћа на основу мере заштите конкуренције и процесног пенала, начину и роковима њиховог плаћања и условима за одређивање тих мера („Службени гласник РС“, број 50/2010), одлучујући у поступку који се води по службеној дужности против привредног друштва Fortenova Grupa d.d, са седиштем на адреси Маријана Чавића 1, Загреб, Република Хрватска, матични број 081179147, које заступа Тијана Којовић из адвокатске канцеларије BDK Advokati OAD, Булевар краља Александра 28, Београд, ради испитивања дозвољености концентрације која је спроведена а није одобрена у складу са Законом о заштити конкуренције, на 40. седници одржаној 12. фебруара 2021. године, доноси

Р Е Ш Е Њ Е

И УТВРЂУЈЕ СЕ да је концентрација настала стицањем појединачне контроле од стране привредног друштва Fortenova Grupa d.d, са седиштем на адреси Маријана Чавића 1, Загреб, Република Хрватска, матични број 081179147, над привредним друштвима:

1. Фриком д.о.о. Београд, са седиштем на адреси Зрењанински пут бб, Београд, матични број 07042728;
2. Мг Мивела д.о.о., са седиштем на адреси Партизанске Авијације 28, Београд, матични број 20080892;
3. Атлас Амбасадор д.о.о. Београд, са седиштем на адреси Обилићев венац 26, Београд, матични број 07735952;
4. Крон д.о.о., са седиштем на адреси Аутопут за Загреб 11а, Београд, матични број 07020350;
5. М-профил СПВ д.о.о. Београд, са седиштем на адреси Зрењанински пут бб, Београд, матични број 20715014;
6. mStart Business Solutions d.o.o., са седиштем на адреси Аутопут за Загреб 11а, Београд, матични број 21192538;
7. Нова Слога д.о.о. Трстеник, са седиштем на адреси Кнегиње Милице 81/1, Трстеник, матични број 17254332;
8. ПИК Врбовец д.о.о. Београд, са седиштем на адреси Партизанске Авијације бб, Београд, матични број 21308919;
9. Дијамант а.д. Зрењанин, са седиштем на адреси Темишварски друм 14, Зрењанин, матични број 08000344;

10. Кикиндски Млин а.д. Кикинда, са седиштем на адреси Светозара Милетића 198, Кикинда, матични број 08021694;
11. Компас д.о.о. Београд, са седиштем на адреси Обилићев венац 26, Београд, матични број 07538065;
12. АГКОР посредовање у осигурању д.о.о. Београд, са седиштем на адреси Булевар уметности 4, Београд, матични број 21098302;
13. ТП Ангропромет Експорт-Импорт д.о.о. Ниш, са седиштем на адреси Бранка Крсмановића 43, Ниш, матични број 07238860;
14. БЕОЈАНА д.о.о. Београд, са седиштем на адреси Аутопут за Загреб 11а, Београд, матични број 20353287;
15. БЕОКОНА д.о.о. Београд, са седиштем на адреси Аутопут за Загреб 11а, Београд, матични број 20353490;
16. БЕОПАНА д.о.о. Београд, са седиштем на адреси Аутопут за Загреб 11а, Београд, матични број 20353392;
17. БЕОСЛАНА д.о.о. Београд, са седиштем на адреси Аутопут за Загреб 11а, Београд, матични број 20353350;
18. БЕОВОНА д.о.о. Београд, са седиштем на адреси Аутопут за Загреб 11а, Београд, матични број 20353473;
19. IDEА д.о.о. Београд, са седиштем на адреси Аутопут за Загреб 11а, Београд, матични број 06423566;
20. ADRIATICA.NET д.о.о. Београд, са седиштем на адреси Косовска 8/VI, Београд, матични број 20153253;
21. Супер Картица д.о.о. Београд, са седиштем на адреси Партизанске Авијације бб, Београд, матични број 20918314,

спроведена без претходно издатог одобрења за спровођење концентрације од стране Комисије за заштиту конкуренције.

II УТВРЂУЈЕ СЕ да концентрација из става I диспозитива овог решења испуњава услове дозвољености из члана 19. Закона о заштити конкуренције.

III ОДРЕЂУЈЕ СЕ МЕРА ЗАШТИТЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ учеснику на тржишту, привредном друштву Fortenova Grupa d.d., са седиштем на адреси Маријана Чавића 1, Загреб, Република Хрватска, матични број 081179147, у облику обавезе плаћања новчаног износа у висини од 8.820.000,00 (осаммилионаосамстодвадесетхиљада) динара.

IV НАЛАЖЕ СЕ учеснику на тржишту, привредном друштву Fortenova Grupa d.d., са седиштем на адреси Маријана Чавића 1, Загреб, Република Хрватска, матични број 081179147, да изврши уплату новчаног износа мере заштите конкуренције из става III диспозитива овог решења на рачун Буџета Републике Србије број 840 743224 843 94 модел 97 – са позивом на број: двоцифрени контролни број по моделу 97 – троцифрени број општине, града односно територије – број овог решења.

V ОДРЕЂУЈЕ СЕ РОК учеснику на тржишту, привредном друштву Fortenova Grupa d.d., са седиштем на адреси Маријана Чавића 1, Загреб, Република Хрватска, матични број 081179147, од 3 (три) месеца од дана пријема решења за извршење налога из става IV диспозитива овог решења, под претњом принудног извршења које спроводи пореска управа у складу са прописима којима се уређује наплата пореза.

VI НАЛАЖЕ СЕ учеснику на тржишту, привредном друштву Fortenova Grupa d.d., са седиштем на адреси Маријана Чавића 1, Загреб, Република Хрватска, матични број 081179147, да у року од 5 (пет) дана од дана извршења налога из става V диспозитива овог решења, Комисији за заштиту конкуренције достави доказ о извршеној уплати.

Образложење

1. Ток поступка и предузете радње

Комисија за заштиту конкуренције (у даљем тексту: Комисија) је Закључком председника Комисије број 6/0-03-776/2019-1 од 18. септембра 2019. године, покренула поступак по службеној дужности, ради испитивања дозвољености концентрације која је спроведена а није одобрена у складу са Законом о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, број 51/09 и 95/13, у даљем тексту: Закон). Концентрација је, према основаној претпоставци, настала стицањем контроле од стране привредног друштва Fortenova Grupa d.d., са седиштем на адреси Маријана Чавића 1, Загреб, Република Хрватска, матични број 081179147 (у даљем тексту: странка у поступку или Fortenova Grupa) над следећим друштвима:

1. Фриком д.о.о. Београд, са седиштем на адреси Зрењанински пут бб, Београд, матични број 07042728;
2. Мг Мивела д.о.о., са седиштем на адреси Партизанске Авијације 28, Београд, матични број 20080892;
3. Атлас Амбасадор д.о.о. Београд, са седиштем на адреси Обилићев венац 26, Београд, матични број 07735952;
4. Крон д.о.о., са седиштем на адреси Аутопут за Загреб 11а, Београд, матични број 07020350;
5. М-профил СПВ д.о.о. Београд, са седиштем на адреси Зрењанински пут бб, Београд, матични број 20715014;
6. mStart Business Solutions д.о.о., са седиштем на адреси Аутопут за Загреб 11а, Београд, матични број 21192538;
7. Нова Слога д.о.о. Трстеник, са седиштем на адреси Кнегиње Милице 81/1, Трстеник, матични број 17254332;
8. ПИК Врбовец д.о.о. Београд, са седиштем на адреси Партизанске Авијације бб, Београд, матични број 21308919;
9. Дијамант а.д. Зрењанин, са седиштем на адреси Темишварски друм 14, Зрењанин, матични број 08000344;
10. Кикиндски Млин а.д. Кикинда, са седиштем на адреси Светозара Милетића 198, Кикинда, матични број 08021694;
11. Компас д.о.о. Београд, са седиштем на адреси Обилићев венац 26, Београд, матични број 07538065;
12. АГКОР посредовање у осигурању д.о.о. Београд, са седиштем на адреси Булевар уметности 4, Београд, матични број 21098302;
13. ТП Ангропромет Експорт-Импорт д.о.о. Ниш, са седиштем на адреси Бранка Крсмановића 43, Ниш, матични број 07238860;
14. БЕОЈАНА д.о.о. Београд, са седиштем на адреси Аутопут за Загреб 11а, Београд, матични број 20353287;
15. БЕОКОНА д.о.о. Београд, са седиштем на адреси Аутопут за Загреб 11а, Београд, матични број 20353490;
16. БЕОПАНА д.о.о. Београд, са седиштем на адреси Аутопут за Загреб 11а, Београд, матични број 20353392;
17. БЕОСЛАНА д.о.о. Београд, са седиштем на адреси Аутопут за Загреб 11а, Београд, матични број 20353350;
18. БЕОВОНА д.о.о. Београд, са седиштем на адреси Аутопут за Загреб 11а, Београд, матични број 20353473;

19. IDEA д.о.о. Београд, са седиштем на адреси Аутопут за Загреб 11а, Београд, матични број 06423566;
20. ADRIATICA.NET д.о.о. Београд, са седиштем на адреси Косовска 8/VI, Београд, матични број 20153253;
21. Супер Картица д.о.о. Београд, са седиштем на адреси Партизанске Авијације бб, Београд, матични број 20918314.

На основу јавно доступних информација и расположивих података, као и увидом у регистар Агенције за привредне регистре Републике Србије (даље у тексту: Агенција за привредне регистре или АПР), Комисија је дошла до сазнања и основано претпоставила да је друштво Fortenova Grupa стекло контролу над друштвима наведеним у претходном ставу у тач. 1-21 (у даљем тексту: „српска зависна друштва“ или циљна друштва), стицањем удела или акција с правом гласа од претходног власника, чиме је извршена промена вршиоца контроле над овим друштвима.

На основу увида у регистар Агенције за привредне регистре, утврђено је следеће:

1. За Фриком д.о.о. Београд, са седиштем на адреси Зрењанински пут бб, Београд (Палилула), матични број 07042728, извршена је промена чланова у регистру привредних субјеката који води Агенција за привредне регистре, и то брише се пословно име Ledo d.d. – уписује се пословно име Fortenova Grupa d.d., дана 4. априла 2019. године.
2. За Мг Мивела д.о.о., са седиштем на адреси Партизанске Авијације 28, Београд (Нови Београд), матични број 20080892, извршена је промена чланова у регистру привредних субјеката који води Агенција за привредне регистре, и то брише се пословно име JAMNICA DIONIČARSKO DRUŠTVO ZA PROIZVODNJU MINERALNIH VODA – уписује се пословно име Fortenova Grupa d.d., дана 4. априла 2019. године.
3. За Атлас Амбасадор д.о.о. Београд, са седиштем на адреси Обилићев венац 26, Београд (Стари Град), матични број 07735952, извршена је промена чланова у регистру привредних субјеката који води Агенција за привредне регистре, и то брише се пословно име ATLAS Turistička agencija dd – уписује се пословно име Fortenova Grupa d.d., дана 4. априла 2019. године.
4. За Крон д.о.о., са седиштем на адреси Аутопут за Загреб 11а, Београд (Нови Београд), матични број 07020350, извршена је промена чланова у регистру привредних субјеката који води Агенција за привредне регистре, и то брише се пословно име Agrokor d.d. – уписује се пословно име Fortenova Grupa d.d., дана 4. априла 2019. године.
5. За М-профил СПВ д.о.о. Београд, са седиштем на адреси Зрењанински пут бб, Београд (Палилула), матични број 20715014, извршена је промена чланова у регистру привредних субјеката који води Агенција за привредне регистре, и то брише се пословно име Agrokor d.d. – уписује се пословно име Fortenova Grupa d.d., дана 4. априла 2019. године.
6. За mStart Business Solutions д.о.о., са седиштем на адреси Аутопут за Загреб 11а, Београд (Нови Београд), матични број 21192538, извршена је промена чланова у регистру привредних субјеката који води Агенција за привредне регистре, и то брише се пословно име MONDO-TERA DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU ZA USLUGE и MSTART D.O.O. ZA INFORMATIČKE USLUGE – уписује се пословно име Fortenova Grupa d.d., дана 5. априла 2019. године.
7. За Нова Слога д.о.о. Трстеник, са седиштем у Трстенику, на адреси Кнегиње Милице 81/1, Трстеник, матични број 17254332, извршена је промена чланова у

регистру привредних субјеката који води Агенција за привредне регистре, и то брише се пословно име Agrokor d.d. – уписује се пословно име Fortenova Grupa d.d., дана 5. априла 2019. године.

8. За ПИК Врбовец д.о.о. Београд, са седиштем на адреси Партизанске Авијације бб, Београд (Нови Београд), матични број 21308919, извршена је промена чланова у регистру привредних субјеката који води Агенција за привредне регистре, и то брише се пословно име ПИК Врбовец-Mesna Industrija d.d. – уписује се пословно име Fortenova Grupa d.d., дана 4. априла 2019. године.

Сходно наведеном, могло се основано претпоставити да је дошло до промене вршиоца контроле над наведеним циљним друштвима, односно да пословна трансакција представља концентрацију која је спроведена без претходно издатог одобрења Комисије, односно да друштво Fortenova Grupa и поред тога што је имало законску обавезу да пријави ову концентрацију Комисији ради њеног одобрења, то није учинило.

Комисија је провером, такође, утврдила да јој наведена концентрација, до дана доношења закључка о покретању испитног поступка није пријављена ради испитивања у складу са Законом.

Члан 62. став 1. Закона прописује да Комисија може, по сазнању за спроведену концентрацију, спровести испитивање концентрације која није одобрена у складу са Законом. Даном 18. септембра 2019. године, Председник Комисије донео је Закључак о покретању поступка, ради испитивања да ли спроведена концентрација испуњава услове дозвољености у смислу члана 19. Закона. Истим Закључком позвана су сва лица која располажу подацима, исправама или другим релевантним информацијама, које могу допринети правилном утврђивању чињеничног стања у овом поступку да их неодложно доставе Комисији.

У предметном поступку Комисија је испитивала да ли је у конкретном случају поступљено супротно одредбама члана 63. Закона, као и дозвољеност ове концентрације у складу са чланом 19. Закона, којим је прописано да су концентрације учесника на тржишту дозвољене, осим ако би значајно ограничиле, нарушиле или спречиле конкуренцију на тржишту Републике Србије, а нарочито ако би то ограничавање, нарушавање или спречавање било резултат стварања или јачања доминантног положаја.

У складу са чланом 68. став 1. тачка 4) Закона, учеснику на тржишту одређује се мера заштите конкуренције, у облику обавезе плаћања новчаног износа у висини највише 10% од укупног годишњег прихода, оствареног на територији Републике Србије и обрачунатог у складу са чланом 7. Закона, ако спроведе концентрацију супротно обавези прекида у смислу члана 64. Закона, односно за коју није издато одобрење за спровођење концентрације у смислу члана 65. Закона.

У циљу правилног и потпуног утврђивања чињеничног стања, привредном друштву Fortenova Grupa, закључком број 6/0-03-776/2019-10 од 31. октобра 2019. године, наложено је да достави следеће податке:

- 1) назив, седиште и опис предмета пословања друштва Fortenova Grupa и циљних друштава, као и извод из регистра у којем су регистровани ови подаци;

- 2) графички приказ (дијаграм) структуре групе и/или листу повезаних учесника у концентрацији и повезаних друштава пре спровођења концентрације, из којег се јасно виде нарочито:

- (1) везе између учесника у концентрацији и повезаних друштава,

(2) удели које контролна (матична) друштва имају у основном капиталу подређених (зависних) друштава, односно удели које зависна друштва имају у другим зависним друштвима унутар групе повезаних учесника на тржишту (изражени у процентима);

3) списак других учесника на тржишту регистрованих у Републици Србији који се не сматрају повезаним учесницима на тржишту са друштвом Fortenova Grupa d.d., у којима учесници у концентрацији појединачно или заједно имају 10% или више удела у основном капиталу, односно 10% или више акција са правом гласа, уз кратак опис претежне делатности тих учесника на тржишту;

4) списак свих учесника на тржишту регистрованих у Републици Србији који се не сматрају повезаним учесницима на тржишту са друштвом Fortenova Grupa d.d., у којима су чланови управних или надзорних одбора учесника у концентрацији истовремено чланови управних или надзорних одбора тих учесника на тржишту, уз кратак опис претежне делатности тих учесника на тржишту;

5) структуру власништва и облика контроле (појединачна или заједничка контрола) учесника у концентрацији над којима се стиче или мења облик контроле (циљна друштва), пре и после спровођења концентрације;

6) копију акта о концентрацији по основу ког је друштво Fortenova Grupa d.d. стекло контролу над циљним друштвима;

7) финансијске извештаје за учеснике у концентрацији за обрачунску годину која претходи години у којој је концентрација спроведена;

8) укупан годишњи приход друштва Fortenova Grupa d.d. и циљних друштава остварен на светском тржишту и у Републици Србији (приказан одвојено за светско тржиште и за тржиште Републике Србије), без пореза на додату вредност и других пореза који се директно односе на сва наведена друштва, за три године које претходе години у којој је концентрација спроведена, и то за сваку годину појединачно (2018, 2017. и 2016. годину);

9) листу пет највећих добављача производа, односно услуга друштва Fortenova Grupa d.d. и циљних друштава, на релевантном тржишту, укључујући вредност (у еврима и динарима) и обим набавке у 2018, 2017. и 2016. години;

10) листу пет највећих купаца производа, односно услуга друштва Fortenova Grupa d.d. и циљних друштава, на релевантном тржишту, укључујући вредност (у еврима и динарима) и обим продаје у 2018, 2017. и 2016. години;

11) предлог дефиниције релевантног тржишта на којем делују друштва Fortenova Grupa d.d. и циљна друштва;

12) за свако од релевантних тржишта, следеће податке за 2018, 2017. и 2016. годину:

(1) за друштво Fortenova Grupa d.d. и циљна друштва: стварну делатност, главне активне пословне јединице, главне робне марке, називе главних производа, односно главних заштићених робних знакова који се користе на сваком од ових тржишта,

(2) процену укупне величине тржишта у смислу остварене вредности производње и продаје (у еврима и динарима) и њиховог обима (количински израженог),

- (3) обим и вредност продаје (у еврима и динарима), као и процену тржишног удела друштва Fortenova Grupa d.d. и циљних друштава,
- (4) процену тржишног удела, по вредности и обиму, конкурената (укључујући увознике) који имају тржишни удео од најмање 5% на релевантном тржишту у Републици Србији које је предмет разматрања;
- (5) уколико су друштва Fortenova Grupa d.d. и циљна друштва активна у производњи, процену укупног производног капацитета на нивоу Републике Србије и податке о томе колики део наведеног капацитета се односио на друштва Fortenova Grupa d.d. и циљна друштва, колики је био проценат искоришћености капацитета за поменута друштва, као и место и капацитет производних погона на релевантном тржишту за свако од поменутих друштава појединачно;

13) детаљан опис организације мреже дистрибуције и малопродаје производа, односно услуга на релевантном тржишту у Републици Србији, с посебним описом мреже дистрибуције и малопродаје коју користе друштво Fortenova Grupa d.d. и циљна друштва (властита, уговорна и сл.); опис постојеће сервисне мреже (на пример, одржавање и поправке) и њен значај на таквим тржиштима, с посебним описом сервисне мреже поменутих друштава; податак у којој мери наведене услуге пружају трећа лица, односно учесници на тржишту који припадају истој групацији као и друштва Fortenova Grupa d.d. и циљна друштва;

14) кратак опис структуре тражње за свако од релевантних тржишта, при чему се посебно наводе подаци о стању тржишта, у смислу настајања, ширења, зрелости и слабљења тржишта, као и предвиђања нивоа раста тражње;

15) расположиве информације о уласку и изласку са релевантног тржишта и то:

- (1) да ли је током последње три године дошло до значајних улазака на релевантно тржиште;
- (2) према мишљењу друштва Fortenova Grupa d.d. да ли постоје учесници на тржишту, укључујући оне који тренутно послују искључиво ван тржишта Републике Србије, који би могли да уђу на неко од обухваћених тржишта,
- (3) да ли је током последње три године дошло до излазака са релевантног тржишта;

16) уколико друштво Fortenova Grupa d.d. предлаже да Комисија посебно узме у обзир значај истраживања и развоја за дугорочну конкурентност учесника на релевантном тржишту – објашњење природе истраживачко-развојних активности друштава Fortenova Grupa d.d. и циљних друштава на обухваћеним тржиштима, при чему се, по потреби, узима у обзир и следеће:

- (1) трендови и интензитет истраживања и развоја на релевантном тржишту, нарочито за друштва Fortenova Grupa d.d. и циљна друштва,
- (2) правац технолошког развоја за релевантно тржиште у одговарајућем периоду (укључујући учесталост увођења нових производа односно услуга, развијања нових производа односно услуга, производних процеса, система дистрибуције итд.),
- (3) планови за истраживање и приоритети друштава Fortenova Grupa d.d. и циљних друштава за наредне три године;

17) називе удружења у којима су друштва Fortenova Grupa d.d. и циљна друштва чланови;

18) уколико друштво Fortenova Grupa d.d. предлаже да Комисија посебно узме у обзир да ли ће повећање ефикасности услед спровођења концентрације унапредити способност и подстаћи друштва Fortenova Grupa d.d. и циљна друштва да послују тако да подстичу конкуренцију у корист купаца – опис дејстава на ефикасност пословања поменутих друштава и очекиваних користи које ова друштва предвиђају да ће бити остварене спровођењем концентрације на сваком релевантном тржишту, како за ова друштва, тако и за купце, укључујући смањење трошкова, снижавање цена производа односно услуга, повећање квалитета производа односно услуга, увођење иновација, повећање и проширивање могућности избора производа односно услуга;

19) информацију о томе да ли је пријава концентрације поднета телима надлежним за заштиту конкуренције у другим државама и/или Европској комисији, односно информацију о томе да ли постоји намера за подношење такве пријаве.

Поступајући по овом налогу Комисије од 31. октобра 2019. године, друштво Fortenova Grupa је 14. новембра 2019. године поднеском бр. 6/0-03-776/2019-3, делимично одговорила на налог Комисије, истовремено оспоравајући закључак о покретању поступка ради испитивања концентрације број 6/0-03-776/2019-1. Истим поднеском, друштво Fortenova Grupa је предложило Комисији да пре свега заузме став о питању да ли је стицање контроле над српским зависним друштвима која су припадала Агрокор групи концентрација, сматрајући да је то претходно питање у односу на оцену дозвољености концентрације, и затим да обустави поступак без улажења у оцену дозвољености стицања контроле над српским зависним друштвима, што ће касније бити образложено. Поред тога, тражено је од Комисије да, уколико сматра да су наводи друштва Fortenova Grupa неосновани, остави додатни рок за одговор на налог Комисије, у делу у коме налог захтева суштински пријаву концентрације.

Будући да Fortenova Grupa није поступила по Закључку број 6/0-03-776/2019-10 ни у додатном року који је Комисија одобрила, Комисија је дана 25. децембра 2019. године донела Ургенцију број 6/0-03-776/2019-16 са захтевом од Fortenova Grupa поступи по Закључку број 6/0-03-776/2019-10 под претњом одређивања процесног пенала.

Поступајући по овом налогу Комисије, друштво Fortenova Grupa је 10. јануара 2020. године, поднеском број 6/0-03-113/2020-1, делимично поступило по налогу Комисије и доставило део података и информација тражених Закључком број 6/0-03-776/2019-10 од 31. октобра 2019. године.

Комисија је закључком број 6/0-03-113/2020-2 од 17. јануара 2020. године наложила достављање потребних података и информација који нису достављени поднеском број 6/0-03-113/2020-1 од 10. јануара 2020. године.

Поступајући по овом налогу Комисије, Fortenova Grupa је 7. фебруара 2020. године, доставила све тражене податке и информације по основу закључка број 6/0-03-113/2020-2 од 17. јануара 2020. године.

Комисија се током поступка обратила и одређеним учесницима на тржишту, и то добављачима друштва Фриком (MERCATOR-S и SIROGOJNO CO), добављачима друштва Дијамант (АГРОМАРКЕТ, DELTA AGRAR, РТР ДОО АЛБАТРОС ММ ШИД, ВАИТ) и купцима друштава Фриком, Дијамант и Мг MIVELA (DELHAIZE SERBIA,

UNIVEREXPORT, AMAN, DIS), у циљу прибављања њихових мишљења и оцена, података и информација.

Комисија је од друштва „MERCATOR-S“ захтевала достављање следећих информација:

1. податке о производима, артиклима, сировинама у погледу којих остварују сарадњу у својству добављача са друштвом Фриком;
2. оцене пословне сарадње овог друштва, у својству добављача, са друштвом Фриком, док је оно пословало у саставу Agrokor групе друштава;
3. оцене пословне сарадње друштва, у својству добављача, са друштвом Фриком након промене његовог власника, тј. након спроведене концентрације којом је оно постало део Fortenova групе друштава;
4. оцене о томе да ли је након спроведене концентрације дошло до промена у сарадњи са друштвом Фриком, по питању продатих количина, продајних цена, услова плаћања и томе слично, у односу на период пре концентрације, тј. пре промене његовог власника;
5. оцене о томе да ли спроведена концентрација, утиче на досадашњи положај овог друштва на тржишту;
6. оцене могућности проналажења алтернативних купаца на тржишту veleprodaje артикала који се продају друштву Фриком у случају да ово друштво будућу сарадњу услови нижим набавним ценама за 5-10%;
7. оцене пословне сарадње друштва, у својству купца, са друштвима Фриком, Дијамант и Mg MIVELA док су она пословала у саставу Agrokor групе друштава;
8. оцене пословне сарадње са друштвима Фриком, Дијамант и Mg MIVELA након спроведене концентрације;
9. оцене о томе да ли је након спроведене концентрације дошло до промена у сарадњи са друштвима Фриком, Дијамант и Mg MIVELA по питању купљених количина, набавних цена, услова плаћања и томе слично, у односу на период пре концентрације;
10. оцене о томе да ли спроведена концентрација утиче на досадашњи положај друштва на тржишту;
11. оцене могућности проналажења алтернативних добављача на тржишту veleprodaje артикала које ово друштво набавља од друштава Фриком, Дијамант и Mg MIVELA у случају да неко од ових друштава будућу сарадњу услови вишим продајним ценама за 5-10%;
12. податке о количини и вредности производа купљених од друштва Дијамант, приказаних посебно за 2018. и 2019. годину.

Комисија је од друштва „SIROGOJNO CO“ доо, захтевала да Комисији за заштиту конкуренције достави своја мишљења и оцене, податке и информације, и то следеће:

1. оцене пословне сарадње са друштвом Фриком док је оно пословало у саставу Agrokor групе друштава;
2. оцене пословне сарадње са друштвом Фриком након спроведене концентрације;
3. оцене о томе да ли је након спроведене концентрације дошло до промена у сарадњи са друштвом Фриком по питању продатих количина, продајних цена, услова плаћања и томе слично, у односу на период пре концентрације;
4. оцене о томе да ли спроведена концентрација, тј. промена власника друштва Фриком утиче на досадашњи положај вашег друштва на тржишту; уколико утиче, објасните на који начин;

- оцене могућности проналажења алтернативних купаца на тржишту veleпродаје замрзнутог воћа и поврћа у случају да друштво Фриком будућу сарадњу услови нижим набавним ценама за 5-10%;
- податке о количини и вредности производа продатих друштву Фриком, (смрзнуто воће и поврће), приказаних посебно за 2018. и 2019. годину.

Комисија је од друштава „АГРОМАРКЕТ“ доо, „DELTA AGRAR“ доо, „PTP DOO ALBATROS MM ŠID“ и „VAIT DOO“ захтевала да Комисији за заштиту конкуренције доставе своја мишљења и оцене, податке и информације, и то следеће:

- оцене пословне сарадње са друштвом Дијамант, док је оно пословало у саставу Агроког групе друштава;
- оцене пословне сарадње са друштвом Дијамант након спроведене концентрације;
- оцене о томе да ли је након спроведене концентрације дошло до промена у сарадњи са друштвом Дијамант по питању продатих количина, продајних цена, услова плаћања и томе слично, у односу на период пре концентрације;
- оцене о томе да ли спроведена концентрација утиче на досадашњи положај овог друштва на тржишту;
- оцене могућности проналажења алтернативних купаца на тржишту veleпродаје семена сунцокрета, у случају да друштво Дијамант будућу сарадњу услови нижим набавним ценама за 5-10%;
- податке о количини и вредности производа продатих друштву Дијамант (семена сунцокрета), приказаних посебно за 2018. и 2019. годину.

Комисија је од друштава „DELHAIZE SERBIA“, „UNIVEREXPORT DOO NOVI SAD“, „AMAN DOO BEOGRAD, SURČIN“ и „PTP DIS DOO KRNJEVO“, захтевала да Комисији за заштиту конкуренције доставе своја мишљења и оцене, податке и информације, и то следеће:

- оцене пословне сарадње друштва, у својству купца, са друштвима Фриком Дијамант и Mg MIVELA док су она пословала у саставу Агроког групе друштава;
- оцене пословне сарадње друштва, у својству купца, са друштвима Фриком, Дијамант и Mg MIVELA након спроведене концентрације;
- оцене о томе да ли је након спроведене концентрације дошло до промена у сарадњи са друштвима Фриком, Дијамант и Mg MIVELA, по питању купљених количина, набавних цена, услова плаћања и томе слично, у односу на период пре концентрације;
- оцене о томе да ли спроведена концентрација утиче на досадашњи положај друштва на тржишту;
- оцене могућности проналажења алтернативних добављача на тржишту veleпродаје артикала које набављају од друштава Фриком, Дијамант и Mg MIVELA у случају да неко од ових друштава будућу сарадњу услови вишим продајним ценама за 5-10%;
- податке о количини и вредности производа купљених од друштава Фриком, Дијамант и Mg MIVELA, приказаних посебно за 2018. и 2019. годину.

Све достављене податке, исправе, изнете процене и наводе друштва Fortenova Grupa Комисија је ценила код утврђивања битних чињеница, доказа и осталих елемената на којима ће засновати своје решење.

Након спроведеног испитног поступка и утврђеног чињеничног стања, Комисија је 5. фебруара 2021. године, упутила друштву Fortenova Grupa, Обавештење о битним чињеницама, доказима и осталим елементима утврђеним у испитном поступку, на којима ће Комисија засновати решење у поступку покренутом Закључком број 6/0-03-776/2019-1, од 18. септембра 2019. године (даље у тексту: Обавештење), с позивом да се изјасни у погледу свих навода, утврђених чињеница и доказа, и других закључака датих у Обавештењу. Поводом овог обавештења, друштво Fortenova Grupa се изјаснило поднеском од 8. фебруара 2021. године, у којем наводи да остаје при свим до сада изнетим наводима, што ће у наставку бити образложено.

Изведеним доказима у поступку покренутом по службеној дужности, и након разматрања и анализе прикупљених података, информација и документације, утврђене су следеће битне чињенице, докази и елементи на којима Комисија заснива своју одлуку.

2. Странка у поступку

Fortenova Grupa је хрватско привредно друштво основано искључиво ради реструктурирања хрватског Агрокора д.д. Загреб („Агрокор“). Једини члан друштва Fortenova Grupa је Fortenova Group HoldCo B.V. (Fortenova HoldCo). Fortenova HoldCo је 100% у власништву Fortenova Group MidCo B.V. (Fortenova MidCo), а Fortenova MidCo је 100% у власништву Fortenova Group TopCo B.V. (Fortenova TopCo). Fortenova TopCo је 100% у власништву Fortenova Group STAK Stichting, као матичног ентитета друштва Fortenova Grupa (Fortenova STAK). Fortenova STAK је фондација основана по холандском праву као ентитет „сироче“ (*orphan structure*). „Ентитет сирочета“ по холандском праву означава правно лице које нема чланове/акционаре, тј. нема власнике. Друштво Fortenova Grupa и наведена друштва (заједно Фортенова група) основани су у периоду од маја до јуна 2018. године (осим Fortenova MidCo, која је основана 13. августа 2019. године), искључиво са циљем реструктурирања Агрокора, које се обављало у складу са Законом о поступку изванредне управе у трговачким друштвима од системског значаја за Републику Хрватску, донетог 7. априла 2017. године („Закон о поступку изванредне управе“).

Fortenova STAK је остала ентитет сироче све до 1. априла 2019. године, када је Fortenova STAK издала повериоцима Агрокора депозитне потврде и када су повериоци Агрокора постали акционари. тј. власници ове фондације, након чега је Fortenova Grupa стекла контролу над целокупном имовином Агрокор групе (осим Меркатора).

Друштво Fortenova Grupa је званично и ефективно започела са радом 1. априла 2019. године, када су зависна друштва из ове групе преузела пословања друштава из Агрокор групе која су биле предмет нагодбе, укључујући друштва из Србије.

3. Опис предметне трансакције

Трансакција која је предмет испитивања Комисије односи се на стицање контроле над 21 привредним друштвом која су пословала у оквиру Агрокор групе у Србији („српска зависна друштва“). Агрокор и његова зависна друштва у Хрватској налазе се у поступку изванредне управе („Изванредна управа“) од априла 2017. године, на основу Закона о поступку изванредне управе. Конкретно, 7. априла 2017. године управа Агрокора поднела је захтев за отварање поступка изванредне управе, а 10. априла 2017. године Трговачки суд у Загребу је донео решење о отварању поступка изванредне управе над Агрокором и његовим хрватским зависним друштвима.

У складу са Законом о поступку изванредне управе, повериоци Агрокор групе усвојили су 4. јула 2018. године нагодбу, коју је Трговачки суд у Загребу потврдио решењем од 6. јула 2018. године, које је постало правноснажно 26. октобра 2018. године након потврде од стране Високог трговачког суда Хрватске („Нагодба“).

Реструктурирање Агрокор групе обављено је према Нагодби путем следећа два корака која су се десила истовремено 1. априла 2019. године, што је према Нагодби био Дан почетка спровођења Нагодбе:

(i) у складу са одредбама 22.1-22.2 Нагодбе, Fortenova Grupa је од Агрокора преузела директну контролу над свим зависним друштвима Агрокора, укључујући српска зависна друштва, као и индиректну контролу над имовином оних хрватских зависних друштава Агрокора за која се на основу теста неодрживости из Нагодбе проценило да не могу да опстану у постојећем стању. Према Нагодби, компанија се сматрала неодрживом ако је презадужена, тј. ако њен дуг (укључујући кроз јемства) премашује вредност њене имовине и ако није задовољила тест ликвидности. Имовина тих друштава пренесена је на зависна друштва Fortenova Grupe основана у Хрватској за ту сврху. Fortenova Grupa једино није преузела контролу над друштвом Poslovni sistemi Mercator d.d. Ljubljana (у даљем тексту: Меркатор).

(ii) Fortenova STAK је, на име удела који држи у Fortenova TopCo, повериоцима Агрокора и његових зависних друштава издала депозитне потврде (слично акцијама). Sberbank Rusija (Sberbanka) је стекла највећи број депозитних потврда (39,2%). VTB Grupa је постала други највећи ималац депозитних потврда са 7,5%. Наредна два највећа имаоца депозитних потврда Fortenova STAK-а су били OTP banka са 3% и Zagrebačka banka d.d. са 2,9%, што се може видети из табеле број 1. у наставку.

Табела 1: Имаоци депозитних потврда на Дан почетка спровођења

STRUKTURA VLASNIŠTVA FORTENOVA GRUPE - NA DAN 1.4.2019.			
REDNI BROJ	AKCIONAR	UDEO U VLASNIŠTVU (%)	KUMULATIVNO (%)
1	JAVNO DIONIČKO DRUŠTVO SBERBANK OF RUSSIA	39,20	39,20%
2	VTB BANK (EUROPE) SE	7,50	46,70%
3	OTP BANKA D.D.	3,00	49,70%
4	ZAGREBAČKA BANKA	2,90	52,60%
5	BNP PARIBAS	2,90	55,50%
6	PRIVREDNA BANKA ZAGREB D.D.	2,40	57,90%
7	SPLITSKA BANKA	2,40	60,30%
8	CREDIT SUISSE	1,80	62,10%
9	ADRIAS GROUP	1,40	63,50%
10	FRANCK D.D.	1,30	64,80%
11	HRVATSKA POŠTANSKA BANKA, DIONIČKO DRUŠTVO	1,30	66,10%
12	J.P. Morgan Securities	1,30	67,40%
13	RAIFFEISENBANK	1,20	68,60%
14	ADDIKO BANK	1,00	69,60%
15	VLASNICI OBVEZNICA - SA PO MANJE OD 2,5%	25,00	94,60%
16	OSTALI - SA PO MANJE OD 1%	5,40	100%
	TOTAL	100,00	100%

За оцену да ли је стицање контроле које је предмет овог испитног поступка концентрација, битна је структура власника депозитних потврда на Дан почетка спровођења. Без обзира на то, друштво Fortenova Grupa је указало и на структуру власништва фондацији СТАК (посредно и овог друштва) на дан 8. новембар 2019. године. Sberbanka је и даље највећи акционар са власничким уделом од око 39,75% акција. VTB Grupa је и даље други највећи акционар са око 7,84%. Наредна два највећа акционара су Goldman Sachs International са 4,17% и OTP banka са 3,05%. Власнички удели Sberbanke и VTB Grupe су се незнатно променили у односу на Дан почетка спровођења, јер су се испунили услови да одређени број депозитних потврда Sberbanke и VTB Grupe буде пуштен са рачуна посебне намене (*escrow*) на коме су се држале депозитне потврде које немају право гласа, у складу са члановима 19.3-19.6. Нагодбе. Такође, неки оригинални имаоци депозитних потврда продали су своје депозитне потврде након Дана почетка спровођења, што се све може видети у табели број 2.

Табела 2: Акционари фондације СТАК на дан 8. новембар 2019. године

STRUKTURA VLASNIŠTVA FORTENOVA GRUPE - NA DAN 8.11.2019.			
REDNI BROJ	AKCIONAR	UDEO U VLASNIŠTVU (%)	KUMULATIVNO (%)
1	JAVNO DIONIČKO DRUŠTVO SBERBANK OF RUSSIA	39,75	39,75%
2	VTB BANK (EUROPE) SE	7,84	47,59%
3	GOLDMAN SACHS INTERNATIONAL	4,17	51,76%
4	OTP BANKA D.D.	3,05	54,81%
5	SC Lowy Primary Investments Ltd.	2,87	57,68%
6	PRIVREDNA BANKA ZAGREB D.D.	2,52	60,20%
7	Silver Point Luxembourg Platform Sarl	2,06	62,26%
8	BNP PARIBAS	1,85	64,11%
9	Edmond de Rothschild Fund - Emerging Bonds	1,80	65,90%
10	J.P. Morgan Securities	1,57	67,47%
11	ADRIS GRUPA D.D.	1,49	68,96%
12	HRVATSKA POŠTANSKA BANKA, DIONIČKO DRUŠTVO	1,48	70,45%
13	FRANCK D.D.	1,41	71,86%
14	BIWA Fund Limited	1,28	73,14%
15	Turnpike Limited	1,26	74,39%
16	CQS Directional Opportunities Master Fund Limited	1,14	75,53%
17	BNP PARIBAS TRUST CORPORATION UK LIMITED	1,11	76,64%
18	OSTALI - 744 AKCIONARA - SA PO MANJE OD 1% - OD ČEGA JE 393 AKCIONARA SA 0,000% (UKUPNO 0,66%)	23,36	100%
19	TOTAL: 761 AKCIONAR	100,00	100%

Из претходно изнетог се може закључити да је на Дан почетка спровођења, Fortenova Grupa, непосредно на основу Нагодбе, стекла директну контролу над хрватским одрживим зависним друштвима Агрокора (зависна друштва Агрокора која су прошла тест одрживости предвиђен Нагодбом), тако што је стекла власништво над њиховим акцијама/уделима. Fortenova Grupa је, непосредно на основу Нагодбе, стекла индиректну контролу над имовином оних Агрокорових хрватских зависних друштава

која нису прошла тест одрживости прописан Нагодбом, тако што је имовина тих друштава прешла у власништво новооснованих зависних друштава Fortenova Grupe у Хрватској, а та неодржива друштва из Агрокор групе су остала да послују као „друштва шкољке“.

Fortenova Grupa је на основу члана 22.1.2 Нагодбе, што је потврђено Протоколом од 29. марта 2019. године закљученим са Агрокором („Протокол“), стекла директну контролу над зависним друштвима Агрокора ван Хрватске, укључујући српска зависна друштва (али не и над Меркатором). За формални упис преноса власништва над нехрватским зависним друштвима Агрокора било је потребно да Fortenova Grupa и релевантна чланица Агрокор групе у чијем је власништву конкретно нехрватско друштво потпишу додатна документа потребна према локалном праву да би се регистровао пренос власништва. Члан 22.1.2 Нагодбе у том смислу предвиђа да су свако хрватско зависно друштво Агрокора под Изванредном управом и Fortenova Grupa сагласни да ће се сви пословни удели/акције и права у иностраним зависним друштвима Агрокора (укључујући и српска зависна друштва), без одлагања пренети на Fortenova Grupu. Протоколом је у члану 1. прецизирано да Fortenova Grupa стиче контролу и над оним чланицама Агрокор групе (осим над Меркатором) у односу на чије акције/уделе на Дан почетка спровођења није уписан пренос власништва са чланица Агрокор групе (Стара Група) на Fortenova Grupu, те да Изванредни управник Агрокора у периоду од Дана почетка спровођења до формалне регистрације преноса акција/удела у тим друштвима исте држи у име и за рачун Fortenova Grupe и обавезан је да тражи правно обавезујућа упутства од Fortenova Grupe пре доношења било какве комерцијалне стратешке одлуке (именовање директора, одобрење буџета и бизнис планова и стратешких инвестиција) у погледу тих друштава. Члан 1. Протокола такође прецизира да је Fortenova Grupa слободна да једнострано одреди правно обавезујуће упуте Агрокору у погледу стратешких одлука о вођењу послова Пренесене имовине (термин који обухвата и трпска зависна друштва). Дакле, Fortenova Grupa је на Дан почетка спровођења стекла контролу и над српским зависним друштвима.

Регистрација преноса удела у српским зависним друштвима Frikom, Atlas Ambassador, Kron, M-Profil SPV, Mg Mivela, Nova sloga i PIK Vrbovec Агрокора, односно Агрокорових зависних друштава на Fortenova Grupa, обављена је у Регистру привредних субјеката при Агенцији за привредне регистре 4. априла 2019. године, на основу закључених формалних уговора о преносу удела и пријава поднетих АПР-у на Дан почетка спровођења. У вези са осталим циљним друштвима, потребно је напоменути да је нпр. Frikom d.o.o. једини члан AGKOR друштва за посредовање у осигурању д.о.о. Београд, као и да једини члан друштва Adriatica.net Beograd и Kompas d.o.o. Beograd је словеначко друштво Kompas d.d. у коме Fortenova Grupa има 99,123% удела. Fortenova Grupa је уписана као власник Kompas d.d. на основу уговора о преносу удела у складу са словеначким правом, а контролу је стекла на Дан почетка спровођења.

Наводи странке

Друштво Fortenova Grupa је у поднеску од 14. новембра 2019. године оспорило закључак о покретању испитног поступка од 6/0-03-776/2019-1 од 18. септембра 2019. године, тврдећи да у тренутку стицања контроле над српским зависним друштвима, Fortenova Grupa није била учесник на тржишту позивајући се на члан 3. Закона који дефинише учеснике на тржишту као ”правна и физичка лица која непосредно или посредно, стално, повремено или једнократно учествују у промету робе, односно

услуга, независно од њиховог правног статуса, облика својине или држављанства, односно државне припадности (у даљем тексту: учесници на тржишту)”

Fortenova Grupa наводи да ниједна чланица Фортенова групе, па тако ни Fortenova Grupa, није пре Дана почетка спровођења учествовала у промету роба и услуга, нити је имала власништво нити други вид контроле над било којом чланицом Агрокор групе, нити над било којим другим ентитетом који је учествовао у промету роба и услуга. Такође, матични ентитет Фортенова групе, Fortenova СТАК, све до Дана почетка спровођења, тј. све док није преко Fortenova Grupe стекла имовину Агрокор групе (осим Меркатора), није имала власнике.

Друштво Fortenova Grupa даље наводи да нико од поверилаца Агрокор групе који су на Дан почетка спровођења на име својих потраживања стекли депозитне потврде Fortenova СТАК, није се могао нити се може сматрати лицем повезаним са Fortenova Grupom у смислу члана 5. Закона, који прописује да се повезаним учесницима на тржишту (који се онда сматрају једним учесником на тржишту) сматрају два или више учесника на тржишту који су повезани тако да један или више учесника на тржишту контролише другог или друге учеснике на тржишту.

Даље се наводи да нико од власника депозитних потврда ни на Дан почетка спровођења нити у било ком тренутку након тога није имао контролу над Fortenova СТАК, а самим тим ни над другим чланицама Фортенова групе, укључујући и друштво Fortenova Grupa. Нико од поверилаца – власника депозитних потврда – не може да врши контролу, тј. остварује одлучујући утицај на Fortenova Grupa, ни самостално ни у комбинацији са било којим другим власником депозитних потврда. Ово зато што је за све одлуке у Fortenova Grupi потребна најмање проста већина власника депозитних потврда Fortenova СТАК, док ниједан власник депозитних потврда нема ту већину, нити има уговор о гласању или други сличан уговор о заједничком управљању са било којим другим власником депозитних потврда. Нико од власника депозитних потврда нема право вета ни на једну стратешку комерцијалну одлуку Fortenova Grupe, па се не може сматрати да има контролу иако нема већину свих гласова.

Према оснивачким актима чланица Фортенова групе, стандардна управљачка надлежност је на управи/управном одбору сваке чланице. Управни одбор Fortenova Grupe бира и разрешава извршне директоре Fortenova Grupe. Међутим, именовање чланова управе/управног одбора друштва из Фортенова групе, закључно са Fortenova Grupom и укључујући Fortenova Grupa, захтева у коначници одлуку скупштине Fortenova СТАК која се доноси простом већином ималаца свих депозитних потврда.

Fortenova Grupa је објаснила и како се доносе одлуке у сваком друштву чланица Фортенова групе, као и у скупштини Fortenova СТАК. Fortenova Grupa наводи да ниједан ималац депозитних потврда Fortenova СТАК нема просту већину гласова нити право вета, као што и не постоји споразум о заједничком деловању акционара, сходно чему нико од акционара не врши *de iure* ни *de facto* контролу над Fortenova Grupom

Fortenova Grupa сматра да се стога може закључити да ниједан власник депозитних потврда па чак ни Sberbanka као највећи појединачни власник (ни сама ни заједно са неким другим, па ни заједно са VTB Grupom) нема могућност вршења ни *de iure* ни *de facto* контроле над Fortenova Grupom. Одатле следи да се ниједан ималац депозитних потврда Fortenova СТАК не може сматрати повезаним лицем са Fortenova Grupom. Даље следи да се на Дан почетка спровођења, када је стекла контролу над српским зависним друштвима, Fortenova Grupa није могла сматрати учесником на тржишту ни на основу тога што је на тај дан, симултано са стицањем контроле над српским зависним друштвима, Fortenova СТАК издала депозитне потврде лицима која јесу учесници на тржишту. Fortenova Grupa и чланице Фортенова групе постали су учесници на тржишту у смислу члана 3. Закона тек услед тога што је Fortenova Grupa

на Дан почетка спровођења стекла директну или индиректну контролу над уделима/акцијама/имовином Агрокорових зависних друштава (осим Меркатора).

Fortenova Grupa даље тврди да стицање контроле над Српским зависним друштвима није концентрација па не подлеже обавези пријаве Комисији. Члан 17. став 2. Закона дефинише концентрацију као стицање од стране једног или више учесника на тржишту, непосредне или посредне контроле у смислу члана 5. став 2. Закона над другим учесником на тржишту или више учесника на тржишту, или делом, односно деловима других учесника на тржишту, који могу представљати самосталну пословну целину. С обзиром на то да Fortenova Grupa у тренутку стицања контроле над уделима/акцијама/имовином Агрокорових зависних друштава (осим Меркатора) није била учесник на тржишту, то стицање није концентрација у смислу Закона. Fortenova Grupa није имала обавезу да то стицање пријави Комисији, јер је према члану 61. Закона предмет пријаве само концентрација а не и стицање контроле које се у смислу члана 17. Закона не сматра концентрацијом. Из свих горе наведених разлога Fortenova Grupa предлаже да Комисија донесе Закључак којим се поступак покренут по службеној дужности против друштва Fortenova Grupa d.d. обуставља.

Fortenova Grupa је при свим наводима остала и приликом изјашњења на наводе Комисије изнете у Обавештењу, које јој је достављено како се странка у поступку упознала са утврђеним чињеничним стањем. Поводом овог обавештења, друштво Fortenova Grupa се изјаснило поднеском од 8. фебруара 2021. године, у коме наводи следеће:

Fortenova Grupa сматра да није била учесник на тржишту на Дан почетка спровођења. Закључак Комисије да је пука чињеница постојања, тј. регистрације привредног друштва довољна за закључак да је оно учесник на тржишту није у сагласности са експлицитним текстом члана 3. Закона који учеснике на тржишту дефинише као: „правна и физичка лица која непосредно или посредно, стално, повремено или једнократно учествују у промету робе, односно услуга, независно од њиховог правног статуса, облика својине или држављанства, односно државне припадности (у даљем тексту: учесници на тржишту). Дакле, из текста члана 3. Закона следи да је неопходно да лице макар једном обави трансакцију промета робе или услуга да би се могло сматрати учесником на тржишту. Пуко оснивање уписом у регистар привредних друштава није довољно да би се неко сматрао учесником на тржишту. Сегмент права конкуренције који се бави контролом концентрације за свој предмет има контролу структурних промена на тржишту до којих долази кроз аквизиције и спајање независних учесника на тржишту. Аквизиција неког циљног друштва од стране ентитета који до тада није учествовао у промету роба или услуга ни са једном трансакцијом по природи ствари нема капацитет да доведе до структурних промена на тржишту па по природи ствари не може бити у домену тих прописа.

Странка даље наводи да пресуда *Stichting Administratietkantoor Portielje*, коју Комисија цитира у прилог свом закључку да је Fortenova Grupa на Дан почетка спровођења била учесник на тржишту, не бави се питањем кад се сматра да је неко лице учесник на тржишту, већ питањем одговорности матичног друштва, које само за себе не учествује директно у промету робе и услуга, за повреду права конкуренције коју је учинило зависно друштво које у том случају неспорно јесте било учесник на тржишту јер је учествовало у промету роба и услуга. У том случају, суд је у контексту одговорности матичног друштва за повреду почињену од стране зависног друштва релевантно само то да ли матично друштво коме се жели приписати одговорност за поступке зависног друштва има или нема одлучујући утицај над зависним друштвом кроз власништво над капиталом или гласачка права, а да није релевантно да ли се матично друштво само за себе може сматрати учесником на тржишту, тј. да ли само

учествује у продају роба или услуга. У конкретном случају, није било спорно да је зависно друштво које је починило повреду учесник на тржишту. У параграфу 76 цитиране одлуке, суд није рекао да „сматра да се не може тврдити да се неко не сматра учесником на тржишту само зато што није обављао привредну делатност“, већ је само поменуто да је то био аргумент жалиоца Portielје. У параграфу 77 пресуде, Суд правде закључује да нема потребе да се бави тим питањем, у светлу претходног закључка да је питање да ли је матично друштво само по себи учесник на тржишту ирелевантно у контексту одговорности за повреду коју је учинило зависно друштво.

Fortenova STAK сматра да није постала учесник на тржишту пуким оснивањем свог зависног друштва. Из претходно наведених разлога не може се сматрати ни да је Fortenova STAK постала учесник на тржишту пуким оснивањем свог првог зависног друштва, без обзира што је зависно друштво основано са намером стицања контроле над циљним друштвима. У случају *C 222/04 Cassa di Risparmio di Firenze and Others [2006] ECR I 289 I*, Европски суд правде закључио је да „сама чињеница да један ентитет држи уделе у другом ентитету, па чак и контролне уделе није довољна да би се активности ентитета који држи уделе у другом друштву окарактерисале као економске активности ентитета који контролише“ (пара.111). Дакле, да би се држање контролних удела у неком друштву сматрало економском активношћу, неопходно је да друштво у коме се држе удели учествује у економској активности. Комисија не спори да ни Fortenova STAK ни њена зависна друштва укључујући и стицаоца Fortenova Групу до и на Дан почетка спровођења нису имали ни једну трансакцију промета роба или услуга на тржишту.

Fortenova Група даље наводи да повериоци Агрокора депозитне потврде и гласачка права у Fortenova STAK нису стекли пре него што је Fortenova Група стекла контролу над српским зависним друштвима. Депозитне потврде издате су симултано са стицањем контроле над Српским зависним друштвима. Штавише, стицање контроле над српским зависним друштвима је једини смисао издавања и имања депозитних потврда. Да Fortenova STAK није стекла индиректну контролу над српским зависним друштвима, повериоци не би имали никакав интерес да своја потраживања према Агрокору замене за депозитне потврде Fortenova STAK.

Fortenova Група наводи да није остваривала пословне приходе у 2018. години нити било када пре Дана почетка спровођења. Комисија у Обавештењу о битним чињеницама, доказима и осталим елементима утврђеним у испитном поступку наводи да се из финансијског извештаја Fortenova Групе за 2018. годину види да је ово друштво остваривало приходе и да је било активно на тржишту. Fortenova Група напомиње да Комисија не прецизира на које финансијске извештаје мисли. Fortenova Група Комисији није достављала извештаје за 2018. годину јер у тој години није имала пословних активности. У сваком случају, како се даље наводи, из консолидованих финансијских извештаја Fortenova Групе за 2019. годину види се да Fortenova Група у 2018. години није имала пословни приход, што је једино релевантно за утврђивање да ли је неко учесник на тржишту, већ само финансијски приход од HRK 24.000 (око 3.000 ЕУР). Fortenova Група напомиње да, уосталом, Комисија у Обавештењу исправно констатује да је Fortenova Група „званично и ефективно почела са радом 1. априла 2019. године када су друштва из ове групе преузела пословање друштва Агрокор групе која су била предмет Нагодбе, укључујући друштва из Србије“, па је јасно да пре тога није могла имати приходе.

Fortenova Група тврди да стицање контроле над српским зависним друштвима на Дан почетка спровођења и Меркатор су две правно различите ситуације. Наводи се да Комисија као „важан аргумент образложењу да је настала концентрација“ наводи да су стицање контроле над Српским зависним друштвима над Меркатором два иста случаја

и да ако је постојала обавеза пријаве за Меркатор, постојала је и за Агрокор јер је у оба случаја иста власничка структура Fortenova Grupe, а тврдња да ли је Fortenova Grupa учесник на тржишту и у ком тренутку по Комисији није релевантна. Стицање контроле од стране Fortenova Grupe над српским зависним друштвима је, за потребе правила о контроли концентрација битно различито од Меркатор трансакције коју је Fortenova Grupa пријавила Комисији 30. јула 2019. године. Fortenova Grupa над Меркатором још није стекла контролу јер чека одобрење Комисије. Правни основ за стицање контроле над Меркатором, до кога ће доћи након одобрења Комисије, је Писмо о намерама од 15. јула 2019. године. У том тренутку, Fortenova Grupa је неспорно учесник на тржишту јер је пре тога, 1. априла 2019. године (Дан почетка спровођења), стекла контролу над Српским зависним друштвима која неспорно учествују у промету роба и услуга.

Странка у поступку наводи да треба имати у виду да је Европска комисија у својој одлуци о одобрењу концентрације која настаје стицањем контроле од стране Fortenova Grupe над Меркатором (од 21. септембра 2020. године) закључила да стицање контроле над зависним друштвима Агрокора на Дан почетка спровођења није било концентрација. О томе је Fortenova Grupa обавестила Комисију поднеском од 29. септембра 2020. године. Појмови учесник на тржишту и концентрација имају исто значење и према Закону и према праву ЕУ. Стога, Fortenova Grupa тврди да нема основа да Комисија по питању да ли је Fortenova Grupa на Дан почетка спровођења била учесник на тржишту донесе закључак супротан ономе који је донела Европска комисија.

Fortenova Grupa даље сматра да нема основа за закључак да је на Дан почетка спровођења постојала заједничка контрола свих ималаца депозитних потврда Fortenova STAK (нити да је таква контрола постојала након тог Дана). У прилог закључку да над Fortenova Grupом постоји *de facto* заједничка контрола свих ималаца депозитних потврда Fortenova STAK јер сви они имају заједнички интерес да се одржи пословање зависних друштава, Комисија се позива на одлуку Европске комисије у *COMP/M.3067 INTESA/CAPITALIA/IMI INVESTIMENTI/ UNICREDITO/ FIDIS RETAIL*. Међутим, странка у поступку тврди да та одлука није релевантна за овај случај, јер је чињенично стање у том предмету било битно другачије од чињеница у овом поступку. У *Banca Intesa*, Европска комисија је закључила да су четири банке које су имале по 25% удела у новооснованом друштву (NewCo) које је стицало контролу над Фијатом, вршиле заједничку контролу. Међутим, те банке су заједнички управљале новооснованим друштвом на основу акционарског уговора. Насупрот томе, у овом случају не постоји споразум о заједничком деловању између било која два или више ималаца депозитних потврда Fortenova STAK. Fortenova Grupa напомиње да је тачно да пара.79. Обавештења ЕУ о надлежностима предвиђа да се *de facto* заједничка контрола мањинских чланова може успоставити када постоји снажан заједнички интерес за усклађено деловање чланова. Међутим, у пара. 76. Обавештења ЕУ о надлежностима каже се да је успостављање фактичке заједничке контроле мањинских акционара на бази њихових снажних заједничких интереса када не желе да се супротстављају једни другима у погледу остваривања права у оквиру друштва заједничког улагања веома изузетан случај. Даље се каже да што је већи број акционара друштва, мања је шанса да постоји фактичка заједничка контрола (пара 77. Обавештења ЕУ о надлежностима). Коначно, у истом том параграфу истог тог документа каже се да се заједнички интерес финансијскиј инвеститора (или поверилаца) друштва да добију поврат на своју инвестицију не представља заједнички интерес довољан за успостављање *de facto* заједничке контроле. Дакле, критеријуми и одлуке *Banca Intesa* и параграфа 76-77 Обавештења ЕУ о надлежностима упућују на закључак да имаоци депозитних потврда Fortenova STAK нису имали и немају заједничку контролу над Fortenova Grupом.

Оцена Комисије

Комисија закључује да су наводи друштва Fortenova Grupa којим је оспорило закључак о покретању испитног поступка од број 6/0-03-776/2019-1, од 18. септембра 2019. године, и које је поновило у изјашњењу на Обавештење, наводећи да је наведена трансакција није концентрација, неосновани из следећих разлога.

У вези са наводима да привредно друштво Fortenova Grupa није учесник на тржишту, Комисија сматра да наводи нису тачни, јер се „привредно друштво“ *ex lege* сматра учесником на тржишту, без изузетка, у смислу члана 3. став 1. тачка 1) Закона о заштити конкуренције. Одредба наведеног члана гласи да се Закон примењује на „домаћа и страна привредна друштва и предузетнике“, а Fortenova Grupa је привредно друштво према законима Хрватске – „дионичко друштво“, што је акционарско друштво, према прописима Републике Србије. У том случају се не разматра да ли неки ентитет „учествује у промету робе, односно услуга“, јер је привредно друштво „правно лице које обавља делатност у циљу стицања добити“ и које обавља привредну делатност, према Закону о привредним друштвима Републике Србије („Службени гласник РС“, бр. 36/2011, 99/2011, 83/2014 - др. закон, 5/2015, 44/2018, 95/2018 и 91/2019). То да ли неко има контролу над тим друштвом, није од утицаја на оцену да ли је оно учесник на тржишту.

Комисија није могла да прихвати наводе странке из изјашњења на Обавештење да њени налази нису у сагласности са експлицитним текстом члана 3. Закона, јер, као што је већ наведено, у складу са праксом Комисије, правни субјект који послује у форми привредног друштва, *ex lege* се сматра учесником на тржишту. Није потребно да је такво друштво остваривало приходе нити да је учествовало у промету роба или услуга, што потврђује и пракса да се не само тек основана привредна друштва (новооснована друштва) увек сматрају учесником на тржишту, него и друштва која учесници у концентрацији планирају да оснују.

Као што је претходно напоменуто, Fortenova Grupa је хрватско привредно друштво основано искључиво ради реструктурирања хрватског Агрокора д.д. Загреб ("Агрокор"). Једини члан Fortenova Grupe је Fortenova Group HoldCo B.V. чији је крајњи власник Fortenova Group STAK Stichting, као матични ентитет Fortenova Grupe (Fortenova STAK). Fortenova STAK је фондација основана по холандском праву као ентитет "сироче".

Друштво Fortenova Grupa је у својим дописима тврдило да Fortenova STAK такође није учесник на тржишту, као ни једна чланица ове групације, и да у моменту стицања контроле над зависним друштвима Агрокора у Србији, друштво Fortenova Grupa није била учесник на тржишту, што не може да се прихвати као аргумент. Сама фондација је заиста основана “без власника и чланова” (од стране консултантске куће, уз надзор стечајног управника), али су издавањем “потврда” повериоци Агрокора постали њени чланови, чиме се губи тај елеменат „непостојања чланова“. Из Нагодбе и прилога Нагодбе се јасно види који је циљ ове фондације – да се преко ње стекне контрола над циљним друштвима, и то под контролом поверилаца. Наравно, непосредни стичалац контроле је Fortenova Grupa d.d. из Хрватске који је у форми „привредног друштва“, дакле по дефиницији је учесник на тржишту.

Чак и када се узима у обзир моменат стицања “удела” и гласачких права поверилаца у тзв. фондацији STAK (сироче) и у првом зависном друштву STAK-а (у ланцу зависних друштава ове фондације), види се да је то био, хронолошки гледано, корак који је претходио стицању контроле над друштвима Агрокора у Србији, а да се ипак десио после самог оснивања фондације. Дакле, стицањем удела у фондацији од стране поверилаца Агрокора, фондација престаје да буде без власника. Осим тога,

моментом оснивања првог свог зависног привредног друштва, фондација је постала учесник на тржишту, по аналогији да се физичко лице сматра учесником на тржишту (у смислу правила о контроли концентрација) ако поседује контролно учешће у неколико других учесника на тржишту (према пракси Комисије), односно ако обавља привредну делатност за свој рачун или ако већ контролише барем једног учесника на тржишту (према правилима Европске уније). Према јавно доступним подацима и подацима из списка предмета, фондација СТАК је пре стицања контроле над Акрокором, била власник 46 привредних друштава која су основана са циљем да преузму пословање свих друштава Агрокор групе.

Супротно наводима странке датим у одговору на Обавештење, Комисија сматра да се питање учествовања у некој економској активности поставља код оних правних субјеката, односно ентитета, који не послују нпр. у форми привредног друштва, које се, као што је наведено, *ex lege* сматра учесником на тржишту; оно се законом дефинише као „правно лице које обавља делатност у циљу стицања добити“ и које обавља привредну делатност. Питање његове активности на тржишту, у смислу остваривања прихода од продаје роба или услуга, релевантно је за оцену ефеката и одређивање релевантног тржишта.

Што се тиче навода странке да повериоци Агрокора депозитне потврде и гласачка права у Fortenova СТАК нису стекли пре него што је Fortenova Grupa стекла контролу над српским зависним друштвима и да су депозитне потврде издате симултано са стицањем контроле над српским зависним друштвима Комисија сматра да они нису основани. Управо према јавно доступном Ходограму Агрокорове Нагодбе (који предвиђа потребне кораке за спровођење реструктурирања Агрокора), може се утврдити тачан след догађаја: корак који се односи на издавање замењивих обвезница и депозитарних потврда сматра се кораком који је претходио преносу власништва над српским зависним друштвима.

Затим, Комисија је из финансијског извештаја друштва Fortenova Grupa за 2018. годину утврдила да је ово друштво остваривало приходе и да је било активно (на тржишту). Нису основани наводи странке дати у одговору на Обавештење да је Комисија навела у Обавештењу да Fortenova Grupa није остваривала пословне приходе у 2018. години, као ни да је за утврђивање да ли је неко учесник на тржишту једино релевантно да ли су остварени пословни приходи. Комисија указује на то да је редован годишњи финансијски извештај Fortenova Grupe за 2018. годину (биланс успеха, биланс стања, као и напомене уз извештај), јавно доступан, односно јавно објављен на интернету, на интернет презентацији Registra godišnjih financijskih izvještaja (у оквиру Financijske агенције Републике Хрватске). Комисија није ни тврдила да је странка остварила „пословне“ приходе, већ „приходе“, за које се увидом у финансијски извештај, може утврдити да су финансијски приходи. Осим тога, за дефинисање учесника на тржишту, у конкретном случају, није битно да ли он заиста остварује било које приходе, па чак ни пословне, јер је ово питање релевантно за оцену ефеката и одређивање релевантног тржишта. При томе, привредно друштво је по законској дефиницији учесник на тржишту, чак и када не остварује приходе.

Као важан аргумент у прилог образложењу да је настала концентрација се може навести и околност да је пријава Комисији од стране друштва Fortenova Grupa поднета поводом стицања контроле над друштвом Меркатор, тако да нема разлике у погледу подносиоца пријаве и његових активности. Друштво Fortenova Grupa међутим тврди да су у моменту подношења пријаве за друштво Меркатор били учесник на тржишту, а у моменту стицања Агрокора нису били. Ипак, може се закључити да се ништа у ова два случаја не разликује у вези са тим да ли је Fortenova Grupa учесник на тржишту, тако да ако је постојала обавеза пријаве за Меркатор, постојала је и за Агрокор. У оба

случаја је иста власничка структура друштва Fortenova Grupa. Стога нису основани наводи странке да су стицање контроле над српским зависним друштвима на Дан почетка спровођења и Меркатор две правно различите ситуације.

На крају, и у судској пракси ЕУ је потврђено да холандска „фондација“ – Stichting Administratiekantoor Portielje, у конкретном случају јесте учесник на тржишту. Наведена фондација је, у конкретном случају, имала своја зависна (привредна) друштва (једно од њих је Gosselin Group NV), а сви су се заједно посматрали као један учесник, и то у сврху кажњавања. Европска комисија је донела одлуку о повреди конкуренције и кажњавању, па је Општи суд то негирао, да би Суд правде потврдио наводе Европске комисије у том погледу и донео другачију одлуку од Општег суда. (Случај С-440/11 Р – Commission v Stichting Administratiekantoor Portielje, одлука од 11. јула 2013. године). У пресуди се наводи да није релевантна чињеница да је тело које држи сав или готово сав капитал неког другог тела или контролише све или готово све уделе тог другог надређеног тела основано у правном облику фондације, а не привредног друштва (т. 42), као и да такође није релевантно питање обавља ли свако од правних тела која чине учесника на тржишту властиту привредну делатност и представља ли стога, свако за себе, учесника на тржишту (т. 43). Једина одлучујућа околност у сврху одређивања казне јесте да сва правна тела која солидарно одговарају за плаћање целе новчане казне или једног њеног дела, заједно с телом за које је утврђено да је било непосредно укључено у повреду, представљају истог учесника на тржишту у смислу правила ЕУ. Суд такође сматра да се не може тврдити да се неко не сматра учесником на тржишту само зато што није обављао привредну делатност (т. 76).

Комисија мора да одбаци и наводе странке да се пресуда *Stichting Administratiekantoor Portielje*, не бави се питањем кад се сматра да је неко лице учесник на тржишту, као и то да суд правде није разматрао овај тужбени разлог тужиоца.

У наведеној пресуди управо се разматра питање дефинисања учесника на тржишту, и то у сврхе кажњавања (које посредно укључује и питање одговорности за зависно друштво), а неспорно је да се казна због повреде правила о заштити конкуренције изриче „учеснику на тржишту“. Сходно томе, закључак Суда се и односио на то да ли се у конкретном случају Stichting Administratiekantoor Portielje може сматрати учесником на тржишту. Правила о заштити конкуренције се примењују на „учеснике на тржишту“, како у смислу персоналне примене, тако и у смислу изрицања казни које се изричу због повреде ових правила. Осим тога, Комисија указује да је Суд правде (у т. 77. предметне пресуде) управо, и то изричито, рекао да најважнији тужбени разлог Portielje „није основан“. Овим тужбеним разлогом (који је Суд означио као неоснован), Portielje истиче да се он, због тога што није обављао привредну делатност, не може сматрати учесником на тржишту и да се због тога на њега се не могу применити правила о заштити конкуренције ЕУ нити га Европска комисија због тога може сматрати одговорним за повреду конкуренције коју је починио Gosselin, његово зависно друштво.

Што се тиче навода да нико не врши контролу над друштвом Fortenova Grupa, према расположивим подацима – јавно доступним и из дописа друштва Fortenova Grupa, Комисија закључује да контролу над овим друштвом и над циљним друштвима у Србији врше заједнички сви акционари друштва Fortenova Grupa, при чему се заједничка контрола заснива на постојању снажних заједничких интереса да сви повериоци заједнички управљају овим друштвом. С обзиром на то да у конкретном случају нико од акционара не врши појединачну контролу, а имајући у виду предвиђени начин одлучивања и власничку структуру акционара, може се рећи да је над овим друштвом успостављена фактичка заједничка контрола која се врши на тај

начин, јер постоји снажан заједнички интерес свих акционара да не поступају једни против других, односно да заједнички управљају овом групом и да спроводе заједничку пословну политику. Овакав закључак се може извести из околности које су објашњене у наставку.

Из „Нагодбе у Поступку изванредне управе над Agrokor d.d.“ јасно се може закључити да је Fortenova Grupa успостављена да би преузела цело пословање Агрокора групе у циљу наставка оперативног пословања Агрокора, као и да повериоци Агрокора (садашњи акционари Fortenova Grupe) буду „коначни економски власници“ нове групе – циљ је био да нова група буде у економском власништву поверилаца. Сврха основане фондације СТАК је да буде посебно правно лице у облику фондације у Холандији које ће бити формални власник целе нове Фортенове групе, али са улогом да преко ове фондације „постојећи повериоци преузимају контролу над новом Агрокор групом“. Сврха *stichting* структуре је „одвајање правног и стварног власништва над пословним уделитема у првом следећем зависном друштву – Fortenova TopCo“, односно да „делује као једини акционар друштва Fortenova TopCo, тј. да директно поседује акције друштва Fortenova TopCo у корист поверилаца“ Агрокора.

Комисија је узела у обзир и праксу Европске комисије, односно ЕУ. Према Обавештењу Европске комисије о надлежностима према Уредби Савета (ЕЗ) бр. 139/2004 о контроли концентрација између учесника на тржишту (Commission Consolidated Jurisdictional Notice under Council Regulation (EC) No 139/2004 on the control of concentrations between undertakings), т- 75-76, уколико мањински акционари немају никаква права вета, они ипак могу вршити заједничку контролу уколико се удруже у циљу заједничког остваривања права гласа у циљном друштву. Остваривање заједничке контроле могуће је ако на основу њиховог заједничког учешћа стекну већину гласачких права и заједнички поступају приликом остваривања тих гласачких права.

Заједничко остваривање права гласа представља основ за правну контролу када контролни учесници преносе своја права на холдинг друштво које они заједнички контролишу, а фактичка контрола може се изузетно вршити ако постоји снажан заједнички интерес мањинских учесника да не поступају једни против других приликом остваривања својих права у случају заједничког улагања, односно ако између њих постоји снажан заједнички интерес да гласају на исти начин приликом доношења одлука у циљном друштву.

У конкретном поступку, управо је улога фондације СТАК и друштва Fortenova TopCo да се на њих пренесе управљање над циљним друштвима и право гласа у име свих акционара, односно правно средство да се обезбеди заједничко остваривање права гласа у форми (заједнички контролисане) холдинг компаније, на коју (мањински) акционари преносе своје право гласа, како се и захтева Обавештењем Европске комисије о надлежностима.

Постојање снажног заједничког интереса мањинских учесника да не поступају једни против других следи из природе поступка у којем су повериоци Агрокора стекли уделе у циљним друштвима, као и из циљног тумачења Нагодбе. Према одлуци Уставног суда Хрватске (решење од 2. маја 2018. године), циљ овог поступка и Закона о поступку изванредне управе јесте „заштита одрживости пословања“ циљних друштава, што указује на то да примарно није циљ да повериоци наплате своја потраживања и заштите финансијске интересе, него да воде рачуна о пословању циљних друштава. Уставни суд је заузео став „да се остварењем примарног циља Закона (заштите одрживости пословања трговачког друштва од системског значаја) уједно стварају и претпоставке за што успешније намирење поверилаца. Наиме, одржавање континуитета пословања и запослености дужника нужна је претпоставка за

очување економске вредности пословања и ефективне супстанце дужника о којој повериоци током поступка изванредне управе имају прилику постићи нагодбу“.

Сврха целокупне нагодбе са повериоцима Агрокора јесте да сви они преузму пословање циљних друштава и врше заједно контролу, с обзиром на то да су принуђени да сарађују како би „заштитили одрживост пословања“ циљних друштава. Из свега наведеног се може извести закључак о постојању снажних заједничких интереса између свих акционара. Према Обавештењу Европске комисије о надлежностима (тачка 77), индикација о постојању таквих интереса је висок степен међусобне зависности приликом сарадње матичних компанија да постигну стратешке циљеве заједничког улагања.

Одлуке у фондацији СТАК се доносе обичном већином управо да би се правазишла блокада приликом одлучивања акционара (у Немачкој, „забрана опструкције“), што указује на то да је смисао да се избегну ситуације када би несагласни акционари били у прилици да наметну неке одлуке управи (тј. да условљавају доношење појединих одлука, чиме би они заправо били у прилици да контролишу циљна друштва), а све у циљу „заштите одрживости пословања“ циљних друштава („ради осигурања ликвидности, одрживости и стабилности пословања“). Зато и план реорганизације и нагодба нису били усвојени једногласно него квалификованом већином, и то применом института *crum down* из стечајног права („надгласавање несагласних поверилаца“, „наметања плана реорганизације несагласним повериоцима“). Циљ оваквог решења је да се максимизује ефикасност пословања циљних друштава, а не примарно намирење поверилаца. Може се сматрати да је због великог броја акционара/поверилаца било неопходно применити наведени институт, јер би се *de facto* тешко постигла истовремена сагласност свих акционара, а неопходно је да се доносе одлуке у њиховом заједничком интересу. Овај институт се изузетно примењује, јер се по правилу у стечајним поступцима лако обезбеђује сагласност свих поверилаца, што управо потврђује изузетак – да се и у конкретном случају желело обезбедити „заједничко деловање“ свих поверилаца. Може се рећи да су заједнички интереси свих акционара толико јаки да је било потребно спречити евентуалне сукобе у остваривању гласачких права у заједничком улагању.

Пракса ЕУ, затим, недвосмислено потврђује случајеве настанка концентрације када се реализује „спасавање“ привредних друштава пре или од инсолвентности, нарочито ако укључује конверзију постојећих дугова у капитал, путем ког банка или банке могу стећи контролу над конкретним циљним друштвом. Ово међутим, само под условом да се истовремено утврди стицање заједничке контроле банака које ступају у циљно друштво. У случају концентрације, реструктурирање захтева од банака које учествују у спасавању да утврде стратешко комерцијално понашање спасеног друштва, што опет потврђује неопходност заједничког наступања како би се одржало пословање циљних друштава. Један такав пример из праксе ЕУ јесте случај COMP / M.3067 - BANCA INTESA - CAPITALIA – IMI INVESTMENTS - UNICREDITO ITALIANO / FIDIS RETAIL ITALIA. У питању је концентрација, којим су четири банке стекле контролу над FIDIS RETAIL ITALIA.

У одлуци Европске комисије се наводи да две или више компанија које стичу мањинске уделе у циљном друштву могу имати заједничку контролу чак и ако немају посебна права вета. То се може десити када мањински акционари заједнички имају већину гласачких права и заједно делују у остваривању тих права. Такво заједничко деловање може проистећи из правно обавезујућег споразума или се фактички догодити. Нарочито, заједничко деловање се може фактички догодити када постоје заједнички интереси мањинских акционара који су толико јаки да спречавају сукоб у остваривању гласачких права у заједничком улагању. У случају стицања мањинских

интереса, постојање ових заједничких интереса указује на факторе као што су постојање веза између мањинских акционара или стицање удела заједничким деловањем.

У наведеном предмету М.3067, странке (четири банке) више пута су истицале снажан и искључиви финансијски интерес банака за предметну трансакцију, која је имала за циљ смањење нивоа задужености Фиат групе кроз деконсолидацију дела дуга који се може приписати активностима потрошачких кредита за куповину возила која се обављају у оквиру Фиат групе. Стога је операција у основи усмерена на олакшавање спровођења плана реструктурирања који је Фиат договорио са самим банкама. У том контексту мора се узети у обзир чињеница да су банке међу главним кредиторима Фијатове групе [...]. Ову трансакцију, банке су заједно извршиле, и такво заједничко деловање се заснива на потреби да банке заштите своје (заједничке) интересе као повериоци према Фијату. С обзиром на њихову значајну кредитну изложеност према Фиат групи и што је Фиат једна од главних италијанских индустријских групација, а самим тим и изузетно важан купац за све банке, у њиховом је интересу да покушају да побољшају финансијску ситуацију групације. Чињеница да су банке заједно радиле у том циљу доказује заједништво њихових интереса у обављању дотичне трансакције. У овом контексту треба напоменути да су банке у регулисању управљања Новим предузећем закључиле споразум са акционарима који им даје једнаке овласти. Анализа разлога који су основа пословања и снажни заједнички финансијски интерес банака доводе до веровања да банке тешко могу да делују једне против других у остваривању својих права у корпоративним телима новог друштва. На основу претходног и узимајући у обзир да постоји веома јак заједнички интерес између банака за предметну трансакцију, с разлогом се може сматрати да је врло вероватно да ће банке поступити споразумно у управљању новим друштвом, избегавајући да послују против других у остваривању својих гласачких права. На основу тога се може закључити да трансакција укључује стицање *de facto* заједничке контроле од стране банака над новим друштвом. Споразум акционара је предвиђао да се одлуке доносе обичном већином, дакле као код друштва Fortenova Grupe.

У вези са наводима странке да се не може закључити да је на Дан почетка спровођења постојала заједничка контрола свих ималаца депозитних потврда Fortenova СТАК, Комисија цени да ни они нису основани, као ни навод да се околности из предмета Европске комисије М.3067 разликују од предметног поступка. Из свих налаза Комисије следи да је над друштвом Fortenova успостављена фактичка заједничка контрола, сходно постојању снажног заједничког интереса свих акционара да не поступају једни против других, односно да заједнички управљају овом групом и да спроводе заједничку пословну политику. То што у конкретном случају – предмету М.3067 не постоји споразум акционара о гласању није од утицаја на донету одлуку, јер је и Европска комисија разматрала постојање снажног заједничког интереса упркос постојању споразума акционара о гласању.

Сходно свему наведеном, Комисија закључује да у одговору странке на Обавештење нису изнети наводи који би могли бити од значаја за другачије утврђивање чињеничног стања и доношење другачије одлуке од ове да је концентрација настала стицањем појединачне контроле од стране привредног друштва Fortenova Група над циљним друштвима спроведена без претходно издатог одобрења за спровођење од стране Комисије.

Из напред изнетог утврђеног чињеничног стања произилази да предметна трансакција представља концентрацију у смислу чл. 17. став 1. тачка 2) Закона. Одредбом члана 63. став 3. Закона прописано је да пријаву концентрације подноси учесник који стиче контролу, а у конкретном случају то је друштво Fortenova Група. На

основу достављених података о укупним годишњим приходим које су сви учесници у концентрацији остварили на светском тржишту и тржишту Републике Србије у 2018. години, Комисија је утврдила да је постојала обавеза пријаве концентрације, јер је укупан приход учесника већи од износа који су прописани чланом 61. Закона, као услова за пријаву концентрације.

4. Релевантна тржишта и оцена дозвољености концентрације

Релевантно тржиште одређено је у складу са чл. 6. Закона и Уредбом о критеријумима за одређивање релевантног тржишта („Службени гласник РС“, број 89/2009). Релевантно тржиште производа представља скуп роба/услуга које потрошачи сматрају заменљивим у погледу њиховог својства, уобичајене намене и цене. Релевантно географско тржиште представља територију на којој учесници на тржишту учествују у понуди или потражњи и на којој постоје исти или слични услови конкуренције, а који се битно разликују од услова конкуренције на суседним територијама.

Српска зависна друштва послују, између осталог, на следећим релевантним тржиштима производа и услуга:

- тржиште производње и продаје сладоледа;
- тржиште производње и продаје смрзнуте хране;
- тржиште производње и продаје негазиране минералне воде;
- тржиште производње и продаје газираних минералних вода;
- тржиште производње и продаје безалкохолног пића;
- тржиште производње и продаје свежег меса и месних производа;
- тржиште производње и продаје рафинисаног јестивог сунцокретовог уља;
- тржиште производње и продаје стоног маргарина;
- тржиште производње и продаје намазног маргарина;
- тржиште производње и продаје мајонеза;
- тржиште производње и продаје брашна;
- тржиште производње и продаје тестенина (резанци, макарони итд);
- тржиште услуга туристичких агенција;
- тржиште услуга посредовања у осигурању и консалтинга у вези са обрадом штета.

Комисија је наведена тржишта одредила као релевантна тржишта производа, уважавајући предлог Fortenova Grupe. Комисија није вршила даљу сегментацију наведених тржишта, јер концентрација испуњава услове дозвољености из члана 19. Закона, без обзира на другачију, додатно сегментирану, дефиницију релевантног тржишта производа.

Када је реч о дефинисању релевантног тржишта производа у географском смислу, странка у поступку је предложила да се оно дефинише на националном нивоу, односно као тржиште Републике Србије, што је Комисија прихватила. Из свих претходно изнетих разлога, Комисија је сва претходно дефинисана релевантна тржишта производа, географски дефинисала на националном нивоу, односно као тржиште Републике Србије, у складу са својом надлежношћу.

Оцена хоризонталних ефеката

На тржишту производње и продаје сладоледа и на тржишту производње и продаје смрзнуте хране у Републици Србији послује циљно друштво Frikom. Тржиште производње и продаје смрзнуте хране, у конкретном случају, обухвата производњу и

продају смрзнутог воћа и поврћа, смрзнуте рибе и рибљих производа, као и смрзнутог теста.

Основна делатност индустрије смрзнуте хране друштва Frikom су производња, продаја и дистрибуција сладоледа и смрзнутих прехранбених производа. Главне регионалне дистрибутивне јединице Frikoma су: северна Србија, Београд исток, Београд запад, београдска малопродаја, западна Србија и јужна Србија.

Када је у питању релевантно тржиште производње и продаје сладоледа, најпрепознатљивији бренд друштва представља врста сладоледа Kapri (у почетку као штапић сладолед, али сам бренд је проширен и данас је присутан у различитим облицима), бренд са дугом традицијом на тржишту. Остали брендови као што су King, Maximo, Macho, Rumenko, Jagodići, Bla bla производе се у различитим облицима, укусима и са различитим распонима цена. Најпрепознатљивији брендови у категорији породичног сладоледа (тј. сладоледа за кућну конзумацију) су Quattro, Strauss, Twice, Grandissimo и Vulkano.

Наредна табела садржи податке о величини тржишта производње и продаје сладоледа и тржишним уделима друштва Frikom и конкурената према проценама датим у пријави:

2018	Величина тржишта у 000 л	Величина тржишта у 000 ЕУР	Величина тржишта у 000 РСД
Сладолед	[...]	[...]	[...]

2018	Продаја у л	Нето продаја у ЕУР	Нето продаја у РСД
Сладолед	[...]	[...]	[...]

Сладолед	Количина удео (%)	Вредност удео (%)
Frikom	/80-90/ %	/80-90/ %
Nestle	/0-5/ %	/0-5/ %
PL	/5-10/ %	/0-5/ %

Брендови смрзнуте хране су: Frikom – поврће и воће, пециво и готова јела. риба и месо, као бренд Fresco који покрива све ове категорије. Наредна табела садржи податке о величини тржишта производње и продаје смрзнуте хране и тржишним уделима друштва Frikom и конкурената према проценама датим у пријави:

2018	Величина тржишта у 000 кг	Величина тржишта у 000 ЕУР	Величина тржишта у 000 РСД
Смрзнута храна	[...]	[...]	[...]
2018	Продаја у кг	Нето продаја у ЕУР	Нето продаја у РСД
Смрзнута храна укупно	[...]	[...]	[...]

Смрзнута храна	Количина удео (%)	Вредност удео (%)
Frikom	/50-60/ %	/60-70/ %
PL	/20-30/ %	/10-20/ %

На тржиштима производње и продаје негазиране минералне воде, газирани минералне воде и безалкохолног пића, послује циљно друштво Mg Mivela d.o.o. Beograd. Регистрована и стварна делатност друштва Mg Mivela d.o.o. Beograd је трговина на велико пићима (шифра: 4634). Mg Mivela нема огранке. Mg Mivela је дистрибутер за тржиште Републике Србије брендова из асортимана следећих компанија:

- Jamnica Plus d.o.o. Zagreb: Jamnica (газирана природна минерална вода); Sensation (газирано освежавајуће безалкохолно пиће са укусом); Jana (негазирана природна минерална вода); Jana Flavor (негазирана природна минерална вода са укусом); Jana Vitamin (негазирано освежавајуће безалкохолно пиће са укусом); Jana IceTea (ледени чај); Pro Sport (изотонично негазирано освежавајуће безалкохолно пиће); Sensation energy (енергетско пиће).
- Sarajevski Kiseljak d.o.o. Kiseljak: Sarajevski Kiseljak (газирана природна минерална вода); Sensation (газирано освежавајуће безалкохолно пиће са укусом); Sky (газирано освежавајуће безалкохолно пиће).
- Nova Sloga d.o.o. Trstenik: Mg Mivela (газирана природна минерална вода); Mg Mivela (слабо газирани природна минерална вода) и Mg Mivela (негазирана природна минерална вода).

Mg Mivela d.o.o. Beograd није власник ниједног бренда нити заштитног жига, већ сви наведени брендови припадају произвођачима. Регистрована и стварна делатност друштва Nova Sloga d.o.o. Trstenik је производња освежавајућих пића, минералне воде и остале флаширане воде. Nova Sloga d.o.o. Trstenik је произвођач марке и власник заштићених знакова: Mg Mivela - газирани природна минерална вода; Mg Mivela - благо газирани природна минерална вода; и Mg Mivela - негазирана природна минерална вода. Nova Sloga нема сопствену дистрибутивну мрежу. Дистрибуцију на тржишту Србије врши Mg Mivela. С обзиром на то да се циљно друштво у оквиру безалкохолних пића бави само дистрибуцијом леденог чаја, достављени су подаци о величини тржишта дистрибуције леденог чаја.

У табелама у наставку приказана је укупна величина тржишта производње и продаје газирани минералне воде, тржишта производње и продаје негазиране минералне воде (без укуса и са укусом) и тржишта производње и безалкохолног пића (ледени чај), као и тржишни удели друштва Mg Mivela d.o.o. Beograd и конкурената на наведеним тржиштима:

Газирани воде	Количински (л)	Вредносно (РСД/ЕУР)
	[...]	[...]

Тржишни удео	Количина (000 л)	Вредносно (000 РСД)
Минаква	/30-40/ %	/20-30/ %
Књаз Милош	/20-30/ %	/20-30/ %
Вода Врњаци	/10-20/ %	/10-20/ %
Mg Mivela	/10-20/ %	/10-20/ %
Неба	/5-10/ %	/5-10/ %
Негазиране воде без укуса	Количински (л)	Вредносно (РСД/ЕУР)
	[...]	[...]

Тржишни удео	Количина (000 л)	Вредносно (000 РСД)
Rosa	/20-30/ %	/30-40/ %
Prolom	/10-20/ %	/10-20/ %
Aqua viva	/10-20/ %	/20-30/ %
Private label	/5-10/ %	/0-5/ %

Негазиране воде са укусом	Количински (л)	Вредносно (РСД/ЕУР)
	[...]	[...]

Тржишни удео	Количина (000 л)	Вредносно (000 РСД)
Aqua viva	/80-90/ %	/80-90/ %
Jana	/10-20/ %	/5-10/ %

Ледени чај	Количински (л)	Вредносно (РСД/ЕУР)
	[...]	[...]
Тржишни удео	Количина (000 л)	Вредносно (000 РСД)
Jana	/20-30/ %	/10-20/ %
Fuze Tea	/50-60/ %	/50-60/ %
My Tea	/5-10/ %	/0-5/ %
Nectar	/5-10/ %	/0-5/ %
Nestea (Nestle)	/5-10/ %	/5-10/ %

Када је у питању тржиште производње и продаје свежег меса и месних производа, може се рећи да наведено тржиште обухвата месо сисара или птица, заједно са спољним састојцима као што су со или зачини, а које може бити сирово, сушено, димљено и кувано. Комисија је анализирао и даљу сегментацију према типу купаца и типу производа, али је оценила да она није потребна јер између учесника у концентрацији нема хоризонталног преклапања.

На тржишту производње и продаје свежег меса и месних производа, Рик Угровес S је директни увозник Рик Угровес производа за Републику Србију. Његова делатност је трговина на велико месом и производима од меса. Портфилио производа Рик Угровес обухвата шунке, паризере, димљене производе, трајне кобасице, мортаделе и то следеће брендове: Шунка у омоту, Златна Шунка, ПИКО паризер, ПИК Мортадела, Сендвич кобасица, Алпска кобасица, Панона.

Укупна величина овог тржишта месне је по обиму око [...]. У табели у наставку дата је процена тржишних удела на тржишту производње и продаје месних прерађевина у 2018. години.

Приватне робне марке	/10-20/%
Neoplanta	/10-20/%
Yuhor	/10-20/%
Zlatiborac	/5-10/%
Carnex	/5-10/%
Parutnina Ptuj Topiko (samo pileće)	/5-10/%
AIA (samo pileće)	/5-10/%
PIK Vrbovec	/0-5/%

Када су у питању тржишта производње и продаје брашна и производње и продаје тестенина (резанци, макарони итд.), може се закључити да производња пшеничног брашна представља засебно релевантно тржиште производа, као и да пшенично брашно, као и сваки други млински производ, мора испуњавати одређене минималне услове у погледу квалитета и одржавања квалитета који оправдава одвајање пшеничног брашна као засебног релевантног тржишта производа. Комисија није разматрала могућу даљу сегментацију према различитим врстама брашна или типова купаца, јер је утврдила да та подела није неопходна. Имајући у виду да између учесника у концентрацији нема хоризонталног преклапања на тржишту производње и продаје брашна, као и на тржишту производње и продаје тестенина, даља сегментација релевантног тржишта није неопходна у конкретном случају.

На тржишту производње и продаје брашна и тржишту производње и продаје тестенина (резанци, макарони итд) послује циљно друштво Kikindski mlin a.d. Kikinda. Делатности друштва Kikindski mlin a.d. Kikinda обухватају складиштење сировина и прераду пшенице односно производњу млинских производа (брашна) за пекарску, кондиторску и тестеничарску индустрију, као и производњу тестенина и хране за животиња (нус производ млевења пшенице).

Главне активне пословне јединице друштва Kikindski mlin a.d. Kikinda су:

- Млин – прерада брашна;
- Силос – складиштење пшенице;
- Тестенина – производња тестенина.
-

Главне робне марке друштва Kikindski mlin a.d. Kikinda су:

- Kikindski mlin;
- La Perfeta.

Главни производи односно главни заштићени робни знакови за брашно је властити бренд Kikindski mlin робне марке K+ и Fidelinka, док су за тестенину то властити брендови La Perfeta и туђе робне марке Grano Doro Fidelinka.

На тржишту производње и продаје брашна, укупна производња брашна друштва Kikindski mlin a.d. Kikinda у 2018. години износила је [...].

У табели у наставку дат је приказ укупне производње и продаје брашна друштва Kikindski mlin и конкурената у 2018. години:

Производња и продаја брашна у 2018. години				
	Укупна производња брашна (тона)	Тржишни удео	Реализација на домаћем тржишту (тона)	Процентуално учешће у реализацији на домаћем тржишту
Klasgroup Šabac	[...]	/5-10/%	[...]	/5-10/%
Danibius Novi Sad	[...]	/5-10/%	[...]	/5-10/%
Žitobačka Kula	[...]	/5-10/%	[...]	/5-10/%
MB Komerc doo Ruma	[...]	/5-10/%	[...]	/5-10/%
Žitopromet Senta	[...]	/5-10/%	[...]	/5-10/%
Banatski klas Pančevo	[...]	/0-5/%	[...]	/0-5/%
Kikinski mlin Kikinda	[...]	/0-5/%	[...]	/0-5/%

У табели у наставку дата је процена тржишних удела друштва Kikinski mlin и конкурената на тржишту производње и продаје тестенина у 2018. години:

Учешће у продаји тестенине у Србији за 2018. годину	
Назив	% Учешћа
Danubius Novi Sad	/20-30/%
Barila	/10-20/%
Mitsidis Point	/5-10/%
Sentela	/5-10/%
Kikinski mlin	/0-5/%

На тржишту производње и продаје рафинисаног јестивог сунцокретовог уља, тржишту производње и продаје стоног маргарина, тржишту производње и продаје намазног маргарина и тржишту производње и продаје мајонеза, послује циљно друштво Dijamant AD. Dijamant AD је највећи произвођач јестивих уља и водећи произвођач маргарина, биљних масти, мајонеза и деликатесних производа на бази мајонеза у Србији. Осим производа за широку потрошњу, Dijamant производи и сировине за друге прехранбене индустрије, пре свега за кондиторску индустрију и пекарску индустрију. Портфоило Dijamanta обухвата брендове Dijamant, Dobro jutro и Omegol.

Сирово уље се производи дробљењем и притиском уљарица. Затим се даље прерађује како би се добило рафинисано уље које се може продавати у расутом стању или паковати за продају крајњим купцима. Рафинисано семено уље се такође даље прерађује како би се добиле биљне масти. Биљна уља и масти се користе у прехранбеној индустрији као састојак у прехранбеним производима. Мајонез и кечап представљају подврсту ширег тржишта хладних сосева. Хладни сосеви се по правили најчешће користе као додаток јелима, а не додају се јелу током његове припреме. Тржиште хладних сосева се стога може додатно поделити на категорије мајонез, прелив за салату (dressing), кечап, сенф и друге хладне сосеве, од којих сваки представља одвојено тржиште производа. Имајући у виду да нема хоризонталног преклапања између учесника у концентрацији на овом релевантном тржишту, његова даља сегментација није неопходна.

У табели у наставку приказана је укупна величина тржишта производње и продаје рафинисаног јестивог сунцокретовог уља; тржишта производње и продаје намазног маргарина, тржишта производње и продаје стоног маргарина и тржишта производње и продаје мајонеза:

Релевантно тржиште	Уље (рафинисано + сирово)	Намазни маргарин	Стони маргарин	Мајонез
Производња у тонама	[...]	[...]	[...]	[...]
Производња у ЕУР (продајне цене)	[...]	[...]	[...]	[...]

У табели у наставку приказана је укупна продаја у 2018. години:

Продаја 2018	000 кг	000 ЕУР
Сирово сунцокретово уље	[...]	[...]
Флаширано јестиво уље	[...]	[...]
Јестиво уље	[...]	[...]
Јестиво уље УКУПНО	[...]	[...]
Уље УКУПНО	[...]	[...]
Намазни маргарин	[...]	[...]
Стони маргарин	[...]	[...]
Маргарин за пекарство	[...]	[...]
Маргарин УКУПНО	[...]	[...]
Мајонез	[...]	[...]
УКУПНО	[...]	[...]

У табелама у наставку дати су тржишни удели друштва Dijamant AD и конкурената на тржишту производње и продаје рафинисаног јестивог сунцокретовог уља, тржишту производње и продаје стоног маргарина, тржишту производње и продаје намазног маргарина и тржишту производње и продаје мајонеза.

	Јестиво уље	
	Количина	Вредност
Dijamant	/30-40/%	/30-40/%
Proizvođač privatne robne marke	/20-30/%	/20-30/%
Victoria oil ad	/20-30/%	/20-30/%
Vital ad	/5-10/%	/5-10/%
	Мајонез	
	Количина	Вредност
Dijamant	/40-50/%	/40-50/%
Proizvođač privatne robne marke	/20-30/%	/20-30/%
Victoria oil ad	/10-20/%	/10-20/%
Vital ad	/5-10/%	/5-10/%

	Намазни маргарин	
	Количина	Вредност
Dijamant	/80-90/%	/80-90/%
Proizvođač privatne robne marke	/5-10/%	/5-10/%

	Стони маргарин	
	Количина	Вредност
Dijamant	/50-60/%	/50-60/%
Proizvođač privatne robne marke	/40-50/%	/40-50/%

Agkor posredovanje i osiguranju d.o.o. Beograd je aktivno u posredovanju u osiguranju i nema brendove glavne aktivne poslovne jedinice, glavne proizvod i zaštićene znakove. Tržišni udeo ovog društva na tržištu pružanja usluga posredovanja u osiguranju i konsalting usluga, kao i savetovanju i vazi sa obradom šteta i proceni potencijalnih rizika i šteta, iznosi oko 10-51%.

Atlas Ambassador d.o.o. Beograd je društvo aktivno u pružanju usluga turističkih agencija, registrovano je kao toug operater sa IATA licencom za prodaju avionskih karata, globalni je partner Amex GBT (Global Business Travel). Društvo je specijalizovano za turizam i MICE događaje (eng. Meetings, incentives, conferencing, exhibitions). Posluje pod brendom Atlas. Glavni proizvodi su avionske karte a društvo pruža i usluge u turizmu vezane za sastranke i događaje. Glavni zaštićeni znakovi su Atlas i Amex.

Kompas d.o.o. Beograd je turistička agencija aktivna u organizovanju putovanja van Srbije a u poslednje vreme sve više u organizovanju putovanja gostiju koji dolaze u Srbiju. Glavni brend je Kompas. Glavne usluge su usluge hotelског смештаја, водича и превоза. Glavni zaštićeni znak je Kompas.

Tržišni udeo ovih društava na tržištu pružanja usluga turističkih agencija, je zanemariv, i to 10-51%.

Ostala ciljna društva posluju kao društva koja nemaju brendove, glavne aktivne poslovne jedinice, glavne proizvode i zaštićene znakove, i koja uglavnom posluju kao neaktivna društva. Ta društva nisu aktivna u oblastima svog poslovanja, odnosno u 2018. godini nisu ostvarila prihode od prodaje roba i usluga u okviru svojih delatnosti (Beojana d.o.o. Beograd, Beokona d.o.o. Beograd, Beopana d.o.o. Beograd, Beoslana d.o.o. Beograd, Beovona d.o.o. Beograd, Idea d.o.o. Beograd, Adriatica net d.o.o. Beograd). Za ostala ciljna društva, Komisija je procenila da cine zanemariv udeo u poslovanju cele grupa Agrokorovih društava u Srbiji, kao i da neka od njih obavljaju delatnosti kao prateće delatnosti drugih ciljnih društava, tako da su i njihovi tržišni udeli zanemarivi. Npr. Super Kartica d.o.o. Beograd je društvo aktivno u istraživanju tržišta i javnog mњења, чији је главни brend Super Kartica, koja se koristi za popuste, kartica za plaćanje Super Kartica i mobilna aplikacija.

Prema navodima stranke, na dan početka sprovođenja, nijedan direktan ili indirektan vlasnik akcija Fortenove, tj. nijedna članica ove grupe, i nijedan imalac depozitnih potvrda koji je imao preko 1,5% svih depozitnih potvrda izdatih od strane Fortenova STAK, nije poslovaо ni na jednom релевантном tržištu производа у Србији. Сходно томе, Комисија закључује да концентрација неће имати негативне

ефекте на конкуренцију на релевантним тржиштима и да не постоје преклапања у пословању учесника у концентрацији.

Оцена вертикалних ефеката

У току испитног поступка извршена је и анализа вертикалних ефеката ове концентрације на тржиштима у Републици Србији на којима послују компаније из састава Агрокор групе са значајним тржишним уделима (Дијамант а.д., Фриком д.о.о. и Mg MIVELA д.о.о.). У том циљу, Комисија је анализирао одговоре које су јој доставили добављачи друштва Фриком (MERCATOR-S и SIROGOJNO CO), добављачи друштва Дијамант (АГРОМАРКЕТ, DELTA AGRAR, РТР ДОО ALBATROS MM ŠID, VAIT) и купци друштава Фриком, Дијамант и Mg MIVELA (DELHAIZE SERBIA, UNIVEREXPORT, AMAN, DIS. У наставку следи приказ одговора анкетираних учесника.

I. Agromarket d.o.o. Kragujevac је добављач [...] друштва Дијамант а.д. [...]

II. Delta Agrar d.o.o. Beograd је добављач [...] друштва Дијамант. [...]

III. Vait d.o.o. Novi Sad је добављач семена сунцокрета друштва Дијамант а.д.

У време док је Дијамант био у саставу Агрокор групе, ово друштво је имало засновану сарадњу на откупу семена сунцокрета која се односила на упошљавање његових складишних капацитета и трговину семеном сунцокрета. Сарадња се одвијала у планираном обиму и са поштовањем валута плаћања.

С обзиром на то да променом власништва над друштвом Дијамант није дошло до промене у менаџменту, као ни комерцијали, друштво Vait сматра да су односи и сарадња остали непромењени. Одлуком менаџмента матичне куће у Аустрији, лимитирана су средства намењена локалној трговини на тржишту Србије, док је предност дата извозним пословима. Из тог разлога је прекинута сарадња са Дијамантом у области трговине семена сунцокрета, док је коректном одлуком менаџмента друштва Дијамант, настављена сарадња у области издавања складишних капацитета друштва Vait друштву Дијамант.

Реализација концентрације није ни на који начин утицала на положај овог друштва на тржишту, услед чињенице да је Дијамант понудио идентичне уговорне услове, који нису прихваћени због промена у пословној политици.

По питању могућности проналажења алтернативних купаца на тржишту велепродаје семена сунцокрета, у случају да друштво Дијамант будућу сарадњу са нашим друштвом услови нижим набавним ценама за 5-10%, друштво Vait сматра да оваква солуција није ни могућа ни реална у пракси. На тржишту Србије постоји већи број прерађивача семена сунцокрета са подједнаким или већим капацитетима од друштва Дијамант. Осим тога, цену сунцокрета на домаћем тржишту диктира тржиште Србије, цене овог артикла на светским берзама, као и цена сировог уља на светском и европском тржишту. Драстичну промену цене сунцокрета на ниже у тим процентима, од стране било ког учесника на тржишту па ни друштва Дијамант није могуће применити, а да ово друштво у таквим условима обезбеди потребну количину сировине за даљу прераду и производњу.

IV. РТР Albatros MM d.o.o. Šid је добављач меркантилног сунцокрета и семена сунцокрета друштва Дијамант а.д. Ово друштво је њихову сарадњу са Дијамантом док је био у саставу Агрокора оценило као коректну. Након промене власништва

Дијаманта, њихово пословање је остало на истом нивоу коректности, чак у неким сегментима је побољшано, везано за тачност извршења обавеза и плаћања. Такође, реализација предметне концентрације за сада не утиче на положај овог друштва на тржишту.

Продаја семена сунцокрета није основна, него споредна делатност овог друштва, тако да не би утицало на пословање. У случају меркантилног сунцокрета, алтернативна продаја је друштву Victoria Logistic с којим има дужу пословну сарадњу него са Дијамантом.

V. Sirogojno Co. d.o.o. Sirogojno је добављач смрзнутог воћа и поврћа друштва Фриком. До априла 2019. године сарадња са друштвом Фриком је оцењена као веома коректна, и остала је у потпуности непромењена и након априла 2019. године. Ово друштво је навело и да није било никаквих промена у сарадњи са друштвом Фриком по питању продатих количина, продајних цена, услова плаћања и томе слично, као и да има могућности проналажења алтернативних купаца у случају да друштво Фриком будућу сарадњу услови било каквим променама. Према мишљењу овог друштва, спроведена концентрација нема никаквог утицаја на његову позицију на тржишту.

VI. Mercator-S d.o.o. Beograd је добављач [...] Фриком и купац друштава Фриком [...], Дијамант [...] и Mg MIVELA [...]. [...]

VII. Univerexport d.o.o. Novi Sad је купац друштава Фриком, Дијамант и Mg MIVELA. Ово друштво истиче да је пословна сарадња и пре и после априла 2019. године била коректна и у складу са пословним обичајима, односно пословна сарадња је остала суштински непромењена након спроведене концентрације.

У погледу захтева за оцену да ли је дошло до промена у сарадњи нашег друштва са друштвима Фриком, Дијамант и Mg MIVELA, у погледу купљених количина, набавних цена, услова плаћања и томе слично, у односу на период пре спровођења концентрације, као и да ли је спроведена концентрација утицала на досадашњи положај нашег друштва, Univerexport истиче да се пословни однос није променио и да концентрација није утицала на положај овог друштва на тржишту. Univerexport сматра и да постоји могућност набавке робе од алтернативних добављача на тржишту велепродаје, осим у случају набавке артикала који припадају робној групи сладоледа.

VIII. PTP Dis d.o.o. Krnjevo је купац друштава Фриком, Дијамант и Mg MIVELA. Компанија Dis је до априла 2019. године имала и квалитативно и квантитативно успешну сарадњу са друштвима Фриком, Дијамант и Mg MIVELA, док су пословала у саставу Агрокор групе. Сарадња се није променила ни након спроведене концентрације којом су она постала део Фортонова групе друштава априла 2019. године ни по питању квантитета ни по квалитету.

Према оцени Univerexporta, након спроведене концентрације није дошло до промена у сарадњи по питању купљених количина робе, набавних цена и услова плаћања. У пракси се није ништа суштински променило. Постоји велики број добављача у категоријама производа ових друштава са којима је могуће брзо и ефикасно направити алтернативу.

IX. Delhaize Serbia d.o.o. Beograd је купац друштава Фриком д.о.о., Дијамант а.д. и Mg MIVELA д.о.о. [...]

X. Aman d.o.o. Beograd је купац друштва Фриком д.о.о., Дијамант а.д. и Mg MIVELA d.o.o. Ово друштво није дало оцене о понашању наведених друштава, али се на основу достављених података о количини и вредности набављених производа у 2018. и 2019. години од друштава која су спровођењем концентрације променила власника, не може закључити да су незнатне промене (3-5%) у асортиману, количини и вредности набављених производа последица спроведене концентрације.

Из свега претходно наведеног, може се закључити да спровођење ове концентрације није проузроковало било какве вертикалне ефекте на тржиштима на којима друштва из састава Агрокор, односно Фортенова групе (у својству добављача или купаца анкетираних учесника на тржишту), имају значајну позицију на националном тржишту.

5. Мера заштите конкуренције

Чланом 57. став 1. Закона је прописано да ако Комисија утврди повреду конкуренције, односно другу повреду овог закона, одредиће меру заштите конкуренције, меру отклањања повреде конкуренције, односно другу управну меру прописану овим законом. Ставом 2. овог члана прописано је да се приликом одређивања висине износа који се плаћа на основу мере заштите конкуренције, у обзир узимају намера, тежина, последице и трајање утврђене повреде конкуренције.

Чланом 68. Закона је прописано да ће се учеснику на тржишту одредити мера заштите конкуренције, у облику обавезе плаћања новчаног износа у висини највише 10% од укупног годишњег прихода оствареног на територији Републике Србије и, обрачунатог у складу са чланом 7. овог закона, ако спроведе концентрацију за коју није издато одобрење за спровођење у смислу члана 65. овог закона.

Приликом утврђивања висине износа мере заштите конкуренције примењују се и одредбе Уредбе о критеријумима за одређивање висине износа који се плаћа на основу мере заштите конкуренције и процесног пенала, начину и роковима њиховог плаћања и условима за одређивање тих мера („Службени гласник РС“, бр. 50/2010).

Приликом одређивања висине износа који се плаћа на основу мере заштите конкуренције, Комисија је имала у виду да новчани износ мере заштите конкуренције одређен у овом поступку првенствено мора да има ефекат одвраћања од оваквог понашања учесника на тржишту са циљем поштовања Закона.

Полазећи од оцене да спровођењем предметне концентрације странка у поступку није починила повреду конкуренције, у смислу одредбе члана 9. Закона, већ је повредила законске обавезе прописане чланом 61. и 64. Закона, те коначну оцену да спроведена концентрација испуњава услове дозвољености прописане чланом 19. Закона, Комисија је приликом одређивања висине износа мере заштите конкуренције, између осталог, имала у виду и износе накнада прописане Тарифником о висини накнада за послове из надлежности Комисије за заштиту конкуренције

Полазећи од претходно наведених критеријума, Комисија је одредила меру заштите конкуренције у новчаном износу од 8.820.000,00 (осаммилионаосамстодвадесетхиљада) динара, уважавајући све објективне околности у овом конкретном случају, а у складу са Законом и Уредбом о критеријумима. Комисија сматра да је наведена мера правична и еквивалентна повреди законских обавеза пријаве концентрације (у складу са одредбама члана 61. Закона) и прекида спровођења концентрације до доношења решења Комисије (у складу са одредбама члана 64. Закона), а истовремено има неопходан ефекат, како појединачне, тако и генералне превенције.

С обзиром на то да је, као неспорно, утврђено да су учесници у концентрацији прешли прагове годишњег прихода прописане чланом 61. Закона, након чега настаје и законска обавеза пријаве Комисији, Комисија констатује да новчани износ одређене мере заштите конкуренције не прелази 10% тако утврђеног прага прихода. Неспорна је, такође, чињеница да су приходи учесника концентрације неупоредиво већи од тих прагова. На основу тога Комисија констатује да износ мере заштите конкуренције не прелази максимални износ прописан чланом 68. став 1. Закона. Из тих разлога Комисија је оценила да није неопходно, нити је у интересу процесне ефикасности испитног поступка, да се прецизно утврде укупни годишњи приходи свих учесника у концентрацији.

Ставом I диспозитива овог решења утврђено је да концентрација спроведена без претходно издатог одобрења за спровођење од стране Комисије.

На основу утврђеног чињеничног стања, закључено је да концентрација испуњава услове дозвољености из члана 19. Закона, па је одлучено као у ставу II овог решења.

У складу са чл. 57. став 1. и чл. 68. став 1. тачка 4. одлучено је као у ставу III диспозитива решења. Сагласно претходном, као и на основу одредбе члана 57. став 3. Закона, којом је прописано да се наплата новчаног износа одређене управне мере врши у корист буџета Републике Србије, одлучено је као у ставу IV диспозитива овог решења. Рок за поступање по налогу утврђеном у ставу V диспозитива, одређен је на основу члана 68. став 2. Закона и члана 4. Уредбе о критеријумима за одређивање висине износа који се плаћа на основу мере заштите конкуренције и процесног пенала, начину и роковима њиховог плаћања и условима за одређивање тих мера. Оцењујући финансијску снагу учесника на тржишту коме је одређена мера заштите конкуренције, према јавно доступним подацима који потврђују његову финансијску способност у моменту одређивања мере заштите конкуренције, а нарочито имајући у виду висину новчаног износа одређене мере, Комисија налази да је разуман и оправдан рок за поступање утврђен у ставу V диспозитива овог решења, као и за достављање доказа Комисији о извршеној уплати, предвиђен ставом VI диспозитива.

Упутство о правном средству:

Ово решење је коначно у управном поступку и против њега се може покренути управни спор подношењем тужбе Управном суду у Београду, Немањина 9, у року од 30 дана од дана достављања решења.

За подношење тужбе плаћа се судска такса у износу од 390 динара прописана Законом о судским таксама („Службени гласник РС“, бр. 28/1994, 53/1995, 16/1997, 34/2001 - др. закон, 9/2002, 29/2004, 61/2005, 116/2008 - др. закон, 31/2009, 101/2011, 93/2012, 93/2014, 106/2015 и 95/2018).

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Небојша Перић, с.р.